A°. 1860. N°. 261.

VRIJDAG 2 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Doen te weten, dat de van stadswege beschikbaar gestelde kistjes, tot behandeling van drenkelingen, die door de plaatselijke Commissie van Geneeskundig toevoorzigt nagezien en door hare zorgen in orde gebragt zijn, gedeponeerd zijn bij de volgende Heeren Apothekers:

C. A. Overwijn, Twijestraat.
G. Duffer Blom, Oudegracht, Hamburgerbrug.
C. J. Verheul, Vreeburg.
T. J. v. der Veer, Oudegracht, Viebrug.
L. J. Grootendorst, buiten de Weerd-barrière.
F. D. Fontein, Mariaplaats.
C. N. Fehrman, Wittevrouwenstraat.
J. Hanekamp v. Carinxma, Achter St. Pieter.

Utrecht 25. Oct. 1860. Burgemeester en Wethouders voornoemd
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven H. G. RÖMER.

UTRECHT, Vrijdag 2 November.

Oostenrijks Finantien.

Bij eene *verdriedubbeling* der gewone uitgaven heeft de keizerlijke regering wel naar middelen moeten uitzien, om daaraan te gemoet te komen. Hongarije werd, sedert 1848 met drie geheel nieuwe belastingen bezwaard: die op het zegel, de inkomsten en het tabaksmonopolie, ten bedrage van 18 millioen. Lombardije werd sedert 1849 door vele nieuwe lasten, vooral door eene belasting op het bier bezwaard: het geheele rijk, sedert 1850, door die op de inlandsche suiker, en door algemeene verhooging der grondbelasting. De loterij, die in 1846 slechts 5,384,000 fl. opbragt, gaf in 1857 bijna 7,136,000. — Maar hoe werd die vermeerdering verkregen op een middel, dat, om zijne onzedelijkheid, in geen beschaafden staat meer behoorde geheven te worden? Door kantoren te vestigen ook op de kleinste plaatsen, en door hooge premiën aan de agenten, om hen alzoo op te wekken, het arme volk de laatste groschen uit de zak te ligten! Maar dit alles verhinderde niet, dat over het tienjarig tijdperk van 1848—58 jaarlijksch gemiddeld een te kort bestond van bijna 107,400,000 fl. Wat hierbij te doen? De regering verkocht, onder zeer bezwarende voorwaarden, in 1855, het net der Hongaarsche en Boheemsche spoorwegen, met de daaraan gelegen gronden en bergwerken van steenkolen, enz. aan de Fransch-Oostenrijksche spoorwegmaatschappij voor 200 millioen *francs*. Het volgende jaar deed zij hetzelfde met het Lombardisch-Venetiaansche spoorwegnet, dat voor 33 millioen flor. aan het Oostenrijksche *crédit mobilier* overging: in 1858 werd de Zuidbaan aan diezelfde maatschappij voor 100 millioen flor. afgestaan. Eindelijk verkocht men aan de bank de kroondomeinen in Hongarije en Zevenbergen voor 150 millioen flor. En toch werd den oorlog tegen Frankrijk en Sardinie aangevangen en gevolgd door eene ondragelijke verhooging van lasten: 20 % op de verbruikbelasting; 15 op het zout; 25 op andere belastingen! Voor de direkte belastingen werden de grondlasten met 1/6, die op de nijverheid en inkomsten met 1/3 van haar bedrag verhoogd. En deze verhoogingen zijn ook na den vrede blijven bestaan, ja, er is niet het minste vooruitzigt, dat zij zouden kunnen verminderd of afgeschaft worden. En niettegenstaande die verhooging, niettegenstaande de krijg spoedig geëindigd was, niettegenstaande Sardinie eene aanzienlijke som in de Lombardische schuld overneemt, sluit de dienst van 1859 (volgens de *Wiener Zeitung*) met een te kort van 256½ millioen florijnen.

Nu heeft men kommissiën benoemd; de rijksraad zamengeroepen, de toestand meer openbaar gemaakt, maar, wat heeft men gedaan, om in den dreigenden nood te voorzien, om het *naderende staatsbankroet* te voorkomen? Volharding in het oude stelsel; op nieuw ten krijg toerusten; opmaken van eene begrooting voor 1860, waarbij de uitgaven op 386,000,000 flor. worden gesteld; 80 millioen meer dan in 1858; 225 millioen meer dan in 1847! De nieuwe minister van finantien *von Plener* treedt in de voetstappen zijner voorgangers; het Ministerie van Binnenl. zaken wordt door hem op 45 millioen gesteld, terwijl het slechts 26 millioen in 1858 en 16½ in 1847 bedroeg: dat van oorlog beloopt 138½ millioen tegen 97 millioen in 1858 en 63 millioen in 1847! Er behoeft hier niets meer te worden bijgevoegd, dan de vraag, of eenig Minister nog bij magte is, in dezen wanhopenden toestand redding aan te brengen?

Naarmate toch het keizerlijk bestuur de belastingen uitbreidde en verhoogde in eene mate, die verdere verhooging *volstrekt onmogelijk* maakt, ja, de ellende en verarming zoodanig heeft doen toenemen, dat er in vele plaatsen, dusgenaamde noodkommissiën (*Nothstands Kommissionen*) in het leven zijn geroepen; naarmate het 's rijks domeinen en regten verkocht en zijn eigen kapitaal verteerde; moest het *te meer* toevlugt in een krediet zoeken, dat dagelijks meer werd gewantrouwd. In 1858 mislukte de leening te Londen; in 1860 slaagde men even weinig binnen 's lands. En hoe is het intusschen met de staatsschuld gesteld? Uit het verslag der kommissie voor het onderzoek dier schuld ingesteld blijkt, dat, wanneer men de gewone en vlottende schulden allen tot een bedrag van 5 pCt. Oostenrijksche schuld terugbrengt (Oesterreichische Währung), een totaal verkregen wordt van 2,268,071,532 flor. Maar in die berekening waren niet begrepen, de Lombardische schuld, die van sommige provincien, als van Neder-Oostenrijk en Stiermarken, welke gezamenlijk nog 430 à 440 millioen zullen bedragen. Eindelijk heeft de kommissie haar onderzoek niet verder doen gaan dan tot 31 Dec. 1858. Toen kon men in eene ronde som de staatsschuld op 2 milliarden en 700 millioen flor. stellen. Maar sedert dien tijd en tot 1 Sept. 1860 is dit bedrag nog met 680 millioen vermeerderd, waarvan slechts 40 millioen, het aandeel van Sardinie in de Lombardische schuld, moet worden afgetrokken. De schuld op dit oogenblik blijft dan 3 milliarden en 340 millioen (3,340,000,000). Eene nieuwe schaduwzijde in dit reeds donkere tafereel is de verhouding tusschen de schatkist en de Weener bank. De eerste is, ten gevolge van verschillende voorschotten, aan de laatste niet minder 365 millioen flor. schuldig, die zij wel nooit betalen kan, maar de bank heeft daarvoor papier uitgegeven en is vrijgesteld van de verpligting, om hare betalingen in geld te hervatten. Van hier in den keizerstaat overstrooming met papieren geld; wegvloeijing van alle metaal; hooge *agio*; verwarring en belemmering in alle handelingen des dagelijkschen levens.

En wat heeft men voor al die opofferingen verkregen? Dat het keizerrijk slechter beheerd en bestuurd wordt dan ooit; dat de zekerheid van personen en goederen nooit minder is gewaarborgd geweest dan thans; dat de algemeene welvaart kwijnt en armoede en ellende zoodanig toenemen, dat de bovengenoemde NothstandsCommissionen voor geheele landstreeken hebben moeten worden in het leven geroepen, dat het rijk minder eenheid heeft dan vroeger, minder krachtig is tegenover het buitenland; dat het zijne beste bezittingen verkocht heeft; dat de belastingen niet meer te verhoogen of te vermeerderen zijn; dat het krediet volkomen is uitgeput; dat niet slechts de geldmannen, maar elk opmerkzaam beschouwer den afloop van dit alles kan inzien, en zich slechts verwondert, hoe het keizerrijk nog zoo lang het staatsbankroet weet te verschuiven, dat onvermijdelijk schijnt.

Dit alles, wij moeten het ten slotte opmerken, schijnt alleen voor ons vaderland *niet* geschreven. Het is bekend, dat de Oostenrijksche leeningen bijna uitsluitend hier geplaatst zijn; dat onlangs nog de Duitsche bladen met zekere zelfvoldoening melden, dat de keizerlijke schuldbrieven, die daar te lande nog bezeten werden, sedert 1858 bijna allen gerekend kunnen worden naar Nederland te zijn overgegaan. Onze kapitalen zijn derhalve het groote middel geweest tot onderdrukking van alle politiek en geestelijk leven in den keizerstaat, zij zijn daar onvoortbrengend verteerd; en het laat zich maar al te zeer aanzien, dat zij spoedig welligt als onherstelbaar verloren zullen kunnen beschouwd worden. Zeker is het, dat een geheel of gedeeltelijk Oostenrijksch bankroet hier te lande de schromelijkste gevolgen zal hebben.

Maar, gelijk de drenkeling zich vasthoudt en redding wacht van elken stroowisch, zoo zullen de houders van Oostenrijksche fondsen, nu weder redding verwachten van de aangekondigde *hervormingen*. Wij voor ons verwachten daarvan zeer weinig. Zijn zij welligt niet slechts eene staatkundige goochelarij? Of, indien zij ernstig gemeend zijn en met kracht worden doorgezet, hoevele jaren zullen er noodig zijn, om aan de natie daarvan de vruchten te doen plukken? En hoe zullen deze vruchten ooit te verkrijgen zijn, zoolang men tevens niet ernstig op vrede en ontwapening bedacht is? Van dit laatste verneemt men echter niets: wel van vermeerdering der strijdkrachten en van oorlogstoerustingen. Die laatsten, zagen wij, dat tot hiertoe den keizerstaat naar den rand des afgronds voerden, en de voortzetting van dat stelsel zal hem daarin ten slotte reddeloos doen nederstorten. De groote geldsmannen zien dit overal in; mogten onze groote kapitalisten het ook doen, om zich voor groote schade te vrijwaren!

— Eene eerste tijding, waarop wij heden moeten wijzen, en die ook bij ons hof innige deelneming zal vinden, is de dood van H. M. de keizerin-moeder van Rusland. De keizerin *Alexandra Feodorowna*, voor haar huwelijk *Frederika Louisa Charlotte Wilhelmina*, was de dochter van *Frederik Willem III*, koning van Pruissen; zij werd geboren den 13 (1) Julij 1798, en trad op haar geboortedag in het jaar 1817 in den echt met den toenmaligen Russischen grootvorst, later keizer *Nikolaas I*, die den 2. Maart (18 Februarij) 1855, gedurende den Oosterschen oorlog overleed. De keizerin laat zes kinderen na: 1. den regerenden keizer van Rusland *Alexander II*; 2. grootvorstin *Olga*, gehuwd met *Karel*, kroonprins van Wurtemberg; 4. grootvorst *Konstantijn*; 5. grootvorst *Nikolaas*; 6. grootvorst *Michael*. Hare broeders zijn: de tegenwoordige koning van Pruissen, de prins-regent van Pruissen, en de Pruissische prinsen *Frederik Karel* en *Albert*; hare zusters: de groothertogin weduwe van Mecklenburg Schwerin en prinses *Frederik* der Nederlanden.

Van Italie blijven stellige berigten ontbreken. De intogt van koning *Victor Emmanuel* binnen Napels is op nieuw uitgesteld. De koning is, middelerwijl Capua nog door *Garibaldi* wordt belegerd, naar het leger vertrokken, waarmede hij eerst een aanval tegen de Napelsche linie van de Garigliano schijnt te willen doen, ten einde de versterking van die linie, waaraan men ijverig werkt, verder te verhinderen, Gaëta vervolgens te kunnen insluiten, en te Napels niet alleen als de gekozen koning van Italie te verschijnen, maar ook bekranst met den lauwer der overwinning, die hij eerst op de kon. Nap. troepen wil behalen. Dan zal koning *Victor* gemakkelijk naast *Garibaldi* in Napels een luisterrijken intogt kunnen houden, en het volk hen beiden kunnen begroeten, als de dappere verdedigers van Italie's onafhankelijkheid, de roemrijke kampioenen voor de vrijheid, als vorst en veldoverste, waardig neven elkaâr te staan.

Gister hebben we in enkele nommers niet kunnen opnemen de telegram uit Weenen, omtrent de kennisgeving door den Oostenrijkschen minister van buitenl. zaken nopens de bijeenkomst te Warschau aan het korps diplomatiek gedaan. Bij de vragen zijn de antwoorden echter niet genoemd, en daarin ligt evenwel het belang der zaak. Algemeen erkent men intusschen voortdurend, dat de uitslag der bijeenkomst vredelievend mag heeten. Rusland en Pruissen mogen het nuttig hebben geacht, dat men elkaar verstond, wanneer de nieuwere nationaliteits-beginselen ook buiten Italie zich mogten willen verbreiden, en de drie Noordsche magten alzoo in hunne Poolsche en Hongaarsche gewesten mogten bedreigd worden, — om het gevaar van een grooten oorlog uit te lokken, waarin het beginsel der volksregten tegen dat der vorstenregten zou kunnen gesteld worden, daartoe kon geen grond bestaan. Daarom echter is ook de vrees voor een oorlog vooreerst geweken, want Oostenrijk moet den lust tot den aanval benomen zijn, en Italie moet men hopen, dat in den zwijmel van den overmoed zijne eerste belangen niet zal over 't hoofd zien: die van zich tot een krachtig, eenig rijk te konstitueren. Dan zullen later de vraagstukken van Rome en Venetie van zelven ter tafel komen, en ten slotte in den geest der Italiaansche onafhankelijkheid beslecht worden. De tijd kan in deze meer doen dan oogenblikkelijk geweld, dat thans even verderfelijk voor Oostenrijk als voor Italie zou wezen. Vooral is van Oostenrijk voor Italie iets goeds nog te wachten, wanneer de grondwettige, parlementaire regeringsbeginselen er zuivere toepassing zullen gevonden hebben, en daardoor het begrip van de regten der volken wat juister erkenning zal erlangen.

In Duitschland geschiedt dat reeds in enkele organen; men kan dat onder Berlijn zien, al gaat men er niet zoo ver als in Engeland. De *Times* levert o. a. in dit opzigt weder een artikel dat opmerkelijk is wegens zijne heftigheid. Onder Londen zal men er een uittreksel van vinden; wij verwijzen er den lezer nader op.

De Duitsche pers is algemeen van gevoelen, dat Oostenrijk in zijne verwachtingen te Warschau is

elcurgesteld. De *Corresp. Stern* zegt, dat de houding der beide keizers zeer koel is gebleven. Keizer *Frans* moet dan ook ontmoedigd te Weenen zijn teruggekeerd. Wat de *Daily News* omtrent Ruslands wensch heeft gezegd, dat het beginsel der noodzakelijkheid van de herziening van het verdrag van 1856 door Oostenrijk en Pruissen zou worden erkend, wordt bepaald door de *Indép.* en de *Nord* weersproken. Beide bladen zeggen, dat Rusland zonder dergelijke plannen te Warschau is gekomen, en dat het hof van Petersburg de gewenschte wijzigingen in het bedoelde verdrag van den tijd wacht.

Enkelen blijven intusschen nog beweren, dat het geheim der Warschauer konferentien niet zal verraden worden, maar dat daar even als te Töplitz wel bepaald voor de toekomst belangrijke afspraken zijn gemaakt, hoe weinig beteekenend anderen de bijeenkomst ook willen afschilderen.

Wat Pruissen's afwachtende houding aangaat, die blijkt ook uit de stelling, door den Pruiss. vertegenwoordiger op den Duitschen Bondsdag in de zaak van Ancona genomen.

De infant don *Juan* wil voortdurend van zich doen spreken, en het is aardig, om te zien hoe deze legitimistische pretendent, door ultraliberale beginselen te huldigen, thans zich bij de Spanjaarden zoekt bemind te maken. Hij heeft thans een brief aan koning *Victor Emmanuel* geschreven, waarin hij verklaart af te keuren wat de Spaansche regering doet, om de regten van koning *Frans* op den Napelschen troon te steunen. Hij, don *Juan*, geeft al zijne regten op den Napelschen troon op, omdat hij, de legitimistische pretendent, erkent, dat »*het regt der vorsten geene waarde heeft, dan door de goedkeuring en toegenegenheid der volken.*"

De sinds gisteren ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Napels, *Woensdag.* Koning *Victor Emmanuel* is naar de Garigliano vertrokken. Capua wordt door *Garibaldi* belegerd en gebombardeerd.

Petersburg, *Donderdag.* Heden morgen ten 8½ ure is de keizerin-moeder overleden.

Weenen, *Donderdag.* De *Wiener Zeitung* van heden deelt de Lands-statuten voor Salzburg mede. De landdag telt 20 leden, waaronder 4 geestelijken, 2 land-edellieden, 4 afgevaardigen uit de steden, 1 van den handelsstand en 9 leden uit de landelijke gemeenten.

Weenen, *Donderdag.* Door graaf *v. Rechberg*, minister van buitenl. zaken van Oostenrijk, is aan het korps diplomatiek kennis gegeven, dat op de bijeenkomst te Warschau drie vragen werden gesteld: 1. zullen Rusland en Pruissen de *faits accomplis* in Italie erkennen? 2. welke zal de houding dier twee mogendheden zijn, indien Sardinie in een aanval tegen Oostenrijk door eene andere mogendheid ondersteund wordt? 3. wat zal Pruissen doen, indien de oorlog uitbarst en een gedeelte van het Duitsche bondsgebied het tooneel der krijgsgebeurtenissen wordt? Graaf *Rechberg* heeft tevens medegedeeld, dat de Oostenrijksche regering aan hare vertegenwoordigers eene cirkulaire over de te Warschau gehouden bijeenkomst zal zenden.

Londen, *heden*, *Vrijdag.*

Uit Konstantinopel zijn berigten ontvangen loopende tot 24 Okt. De Oostenrijksche internuntius bij de Porte had een been gebroken en verkeerde in bedenkelijken toestand. Men verwachtte, dat te Parijs eene leening van 16 millioen pd. St. zou gesloten worden.

Londen, *heden*, *Vrijdag.*

Reuter's Agentschap deelt mede dat Rusland, Pruissen en Oostenrijk te Warschau zijn overeengekomen, het voorstel tot een kongres af te wijzen.

Het berigt van de *Patrie* dat de heeren *Hubner* en *Metternich* op denzelfden dag door den keizer zouden ontvangen zijn, is valsch.

— Z. M. heeft eervol emeritaat met pensioen verleend aan Ds. *B. te Gempt*, pred. te Batenburg, ingaande 1. April 1861.

— Volgens ministerieel besluit, zullen voortaan geen Zwitsers of Duitschers meer voor de militaire dienst in O.-Indie worden aangenomen, maar alleen Nooren, Deenen en Zweden.

:— Z. K. H. prins Frederik wordt heden van Berlijn in de residentie terug verwacht.

— Uit Oost Indie is de volgende telegrafische tijding ontvangen:

Batavia, 14 *September.* Negen der voornaamste belhamels van de in opstand gekomen Zwitsers in Samarang zijn opgehangen.

In Banjermassing zijn door de Zwitsers weer middelen in het werk gesteld om een opstand uit te lokken. De onzen hebben dit echter met goed gevolg verijdeld, terwijl de opruijers ten onder zijn gebragt. Bij die gelegenheid hebben wij een gering verlies geleden. Voor het overige heerscht er rust op Java.

— Bij de Tweede Kamer is ingekomen een wetsontwerp tot onteigening van perceelen voor den aanleg eener nieuwe straat te 's Hage, loopende van den hoek der Groenmarkt en het Korte Achterom naar den hoek van het Buitenhof bij het Hofpoortje.

— De min. v. just. heeft, naar men verneemt, eene nadere Mem. van Beantw. op het verslag der rapporteurs omtrent de regterlijke organisatie, benevens een gewijzigd wets-ontwerp, aan de Tweede Kamer ingezonden.

— Volgens een nader plan, zal de spoorweg naar N. Diep thans loopen langs de Zaan naar Alkmaar en van daar oostelijk van het kanaal naar het N. Diep. Te Zaandam zou dan de brug over het IJ. te Alkmaar en N. Diep zouden draaibruggen over het kanaal komen.

*— Uit Luxemburg schrijft men 30 Okt. dat de prins-stadhouder in persoon de Kamer geopend heeft. In de troonrede wordt o. a. gezegd:

»Het heeft Z. M. den koning groothertog behaagd eene verandering in het goevernement te maken. Twee leden van het vorig ministerie zijn afgetreden en door twee uwer voormalige kollega's vervangen. Het nieuwe goevernement zal — getrouw aan het monarchaal beginsel, hetwelk de grondslag van ons politiek bestaan uitmaakt, zoo als dit door de traktaten is vastgesteld — zich beijveren om aan het land het genot der door de konstitutie gewettigde vrijheden te verzekeren. Het kan zich, wat de gevoelens betreft, met geene uitersten vereenigen en het twijfelt niet in de vergadering der staten de noodige gematigdheid te zullen vinden, die de hoofdvoorwaarde van ieder vertegenwoordigend goevernement uitmaakt."

Voor het overige bevat het stuk de plegtige verklaring van de welwillendheid en toegenegenheid van de zijde des konings; het wijst op den voorspoed des lands en der financien, den geregelden loop van het bestuur en de vriendschappelijke betrekkingen met den Duitschen bond en de overige Staten.

De Kamer heeft met 21 tegen 7 stemmen den heer *Norbert Metz* tot president gekozen.

:— Uit 's Hage meldt men: Op de voorplaats der kazerne van het reg. gren. en jagers zijn stukken geschut geplaatst; de manschappen van dat reg. zullen binnen eenige dagen in het gebruik van dat wapen geoefend worden.

— De off. v. gez. 2. kl. *B. Botzen* is voor een jaar op nonaktiviteit geplaatst.

*— Uit Hellevoetsluis schrijft men ons van den 31 Okt.: Heden namiddag arriveerde op de reede alhier Zr. Ms. brik de Zeehond, komende laatstelijk (15 Sept.) van Curaçao. Het etat-major van dien bodem is zamengesteld als volgt: Kapt.-luit. *F. A. A. Gregory*, komm.; luits. t/z 1e kl. (1e off.) jhr. *T. E. von Weiler* en *F. J. G. van Thiel;* luits. t/z 2e kl. *J. M. Broers*, *B. W. A. Halbertsma* en *A. J. Thurkow;* off. v. gez. 2e kl. *J. A. C. von Königslöw;* off. v. adm. 2e kl. *W. J. R. van Es.*

Men verwacht spoedig de buiten diens tstelling van dezen bodem en het op non-aktiviteit brengen van het etat-major.

Heden arriveerde hier de kapt.-luit. *H. Kemper*, benoemd 1e off. aan boord van het wachtschip, ter vervanging van kapt.-luit. *J. E. de Man*, die met 1 Nov. naar Amsterdam is overgeplaatst in de betrekking van onderdirekteur bij 's Rijks marinewerf aldaar.

— In den namiddag van den 31. Oktober is op 's rijks werf te Amsterdam met het beste gevolg te water gelaten het aldaar in aanbouw zijnde schroefstoomschip der 2. kl. Djambi.

— Met de Bilderdijk gaat weder een detachement troepen, 69 man, naar O.-Indie, onder bevel van den kapt. *Scheepens*, en medegeleide der 2. luits. *Stolle*, *Eyken*, der art. *Hijnekamp*, *Scheltema*, *Carlier*, der genie *v. Lennep*, en off. v. gez. *Gouda Quint*, *Goslings* en *Deelken.*

— Van Vlissingen zijn 2 mariniers (vreemdelingen) met een bootje ontvlugt; het bootje meent men boven Terneuzen drijvende te hebben gezien.

— In de gemeente te Philippine is door de regering gestationneerd geworden eene brigade marechaussée, welke aldaar voortdurend zal gevestigd blijven.

— Eergister avond heeft de gemeenteraad van Amsterdam de verordening betreffende de konversie der stedelijke schuld, zoo als die, volgens het plan van den heer *Keer*, door de raadskommissie *ad hoc* was ontworpen, aangenomen met 21 tegen 15 st.

Eenkele leden, hoewel niet in beginsel tegen het plan, vonden bezwaar in de rente van 3½ pCt. voor de nieuwe leening bepaald; zij wenschten die rente op 3 pCt. gesteld te zien; anderen verhieven hunne stem tegen de 5 pCt. agio, aan de houders der tegenwoordige schuldbrieven te geven; weder anderen achtten het onbillijk dat aan de houders der tegenwoordige schuldbrieven geene gelegenheid werd gegeven om *bij voorkeur* aan de nieuwe leening deel te nemen.

— Te Rotterdam is de gemeente-begrooting aangenomen, in uitgaaf *f* 1,872,812 en in ontvangst *f* 1,873,246 beloopende.

Door den raad is met eenparigheid besloten de jaarwedde van de wethouders van *f* 1000,— op *f* 1500 te brengen. — Aan de Nieuwe haven is een pand van *f* 23,100 gekocht voor eene nieuwe school.

Op een voorstel van mr. *Sikkel Groos* is het plan tot vergrooting van het ziekenhuis te Leiden tot nader onderzoek in handen eener kommissie gesteld.

De gemeenteraad van Leiden heeft verder het traktement van den sekretaris der stad op *f* 3,000 gesteld. De burgemeester had verzocht de verhooging van zijne jaarwedde niet in overweging te nemen.

— De gemeenteraad van Zwolle heeft de begrooting ad *f* 327,721 aangenomen.

*— Van den 31. Okt. schrijft men ons uit Meppel: In den raad dezer gemeente bestaat eenigen tijd onder de leden een vrij erge partijzucht en verdeeldheid, die veel overeenkomst schijnt te krijgen met die in den reeds beruchten Hardenbergschen raad heerschende. Deze in den raad bestaande twee partijen staan gewoonlijk lijnregt in denk- en handelwijze tegenover elkander, en komen niet zelden in 't harnas, waarmede een overgroot publiek op de tribune zich dan vrolijk maakt. Men heeft ze dan ook niet oneigenaardig op fransche wijze reeds gerangschikt in regter- en linkervleugel, waartoe ieder der partijen behoort.

Gisteren avond heeft men bijna den ganschen avond weder redetwistend op genoemde wijze doorgebragt en wel over het *al* of *niet* wettig zijn van den Burgemeester als lid en voorzitter van eene door en uit den raad gekozen kommissie.

Deze kommissie beklaagde zich bij den raad over eene door den burgemeester haar voor eenige dagen aangedane zeer onheusche behandeling, waarbij een raadslid door de openbare sterke magt zoude verwijderd worden, slechts ter oorzake, dat hij, een raadslid, de meening had te kennen gegeven, dat de burgemeester noch als lid noch als voorzitter op wettige wijze in die kommissie kan zitting hebben, aangezien de burgemeester was verschenen zonder een wethouder bij zich te hebben, daarenboven eene beslissende stem zich had aangematigd, den direkteur der gasfabriek in die kommissie had doen komen en dezen als sekretaris wilde doen fungeren, zonder dat hij daartoe benoemd was, hetwelk de kommissie evenzeer, als niet overeenkomstig de gemeentewet, had geweigerd, zoodat door 't een en ander eene zeer onaangename bejegening ontstond; te meer werd een en ander onwettig beschouwd, wijl de burgemeester geen lid van den gemeenteraad is, en bijgevolg geen lid van eene kommissie kan en behoort te zijn, ten minste niet op gemelde wijze.

Deze zaak zal alsnu door het hooger bestuur moeten onderzocht worden. De afloop er van wordt door velen met belangstelling afgewacht.

— De *Amst. Ct.* berigt, dat de ziekte-toestand van mr. *Metman* te Suriname niet is verbeterd, maar het ergste zou doen vreezen.

— De kommissie uit de kon. Akademie van Wetenschappen, belast met de zorg voor het opsporen, behouden en bekend maken van overblijfselen der vaderlandsche kunst en beschaving uit vroegere tijden, heeft bij cirkulaire de medewerking van alle landgenooten tot het vervullen harer taak ingeroepen, waartoe men zich adressere aan de kon. Akademie te Amsterdam, voor bovengenoemde kommissie.

— Het drietal te Groningen is ds. *W. Hoevers*, te Leeuwarden, *G. v. Gorcum*, th. dr. te Eemnes-Binnen, en *B. ter Haar*, te Nijmegen.

— Eerst heden vinden wij medegedeeld, dat het Z. M. heeft behaagd, aan den verdienstelijken sigaren-fabrikant, den heer *G. Ribbius Peletier Jr.*, alhier, te vergunnen, zijne fabriek *Koninklijke tabak- en sigarenfabriek* te mogen noemen.

*— Uit Meppel schrijft men ons van 1 Nov.: De zoo beroemde Allerheiligen-markt had hier heden plaats. De aanvoer van vee was weder aanzienlijk, ofschoon er wel eens meer dan nu ter markt was. De handel was vlug en wel gewild; vele vette koeijen waren ter verkoop aangeboden en vonden grage koopers; de bij het gewigt verkochten konden van 23 à 26 ct. het halve Ned. pond opbrengen.

Ofschoon het weder in den verloopen zomer niet zeer gunstig voor de weiderij is geweest, door de veelvuldig gevallen regens, zoo hebben de koeijen over 't algemeen nog wel vrij goed geweid en vallen bij de slagting goed uit; echter, bij uitstek veel vet hebben ze niet.

Bijna dagelijks trekken hier nog ontelbare eenjarige kalveren door, die in Friesland door Pruiss. kooplieden worden opgekocht, en aldaar tot uitbreiding en verbetering van den veestapel zullen strekken.

Te Dockum zijn Zaturdag 1041 kalveren ter markt geweest, die tegen *f* 20 tot *f* 82 van de hand gingen.

*— Uit Maastricht schrijft men ons van den 31. Okt.: Heden ochtend ten 10 ure werd alhier, onder een toevloed van menschen, de doodstraf aan den beruchten *Nathan* voltrokken.

Bij het afbreken van het schavot, had een der werklieden het ongeluk van één der balken te vallen. Hij werd oogenblikkelijk naar het burgergasthuis vervoerd, terwijl men voor zijn leven vreest. — Men herinnert zich, dat bij de terdoodbrenging van *Geurtz* hier ter stede een soortgelijk ongeluk heeft plaats gehad.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 1 *Nov.* 2,38. El. + AP. 9,33. Gev. 15 d.

Rijnhoogte te Keulen 1. Nov. 10 voet 4 duim; 10 voet 10 duim Rijnl.

TURIJN, 29 Oktober.

De Engelsch-Protestantsche gemeente te Napels heeft zich tot *Garibaldi* gewend, met verzoek eene kerk te mogen bouwen. De diktator heeft dit verzoek dadelijk toegestaan, en tevens de gemeente een plein geschonken, om daar de kerk op te rigten. In zijn antwoord zeide hij o. a. »Erkentelijk voor Engelands vermogende en grootmoedige sympathie, acht ik het eene geringe belooning voor zoo vele weldaden, welke aan Italie's verhevene zaak door die natie bewezen zijn, te besluiten enz."

De prodiktator *Mordini* heeft bepaald, dat de *slaapkamer*, welke *Garibaldi* in het koninklijk paleis te Palermo heeft gebruikt, ten eeuwigen dage in den toestand zal onderhouden worden, waarin zij zich nu bevindt, en 2o. dat dit besluit op een marmeren tafel gegrift en deze aan den ingang der kamer geplaatst zal worden. In den konsiderans van dit besluit leest men: overwegende, dat de toekomende geslachten de plaatsen zullen opzoeken, die de geheime getuigen zijn geweest van de voornemens, gedachten en innigste besluiten van dezen held der 19e eeuw; overwegende, dat de vereering, die aan zijnen naam verbonden is, op alle voorwerpen terugkaatst, welke hij bezeten of slechts aangeraakt zal hebben, enz. — Tevens is *Garibaldi* door de Sicilianen eene villa geschonken.

Men zegt, dat hem door den koning de titel van prins zal geschonken worden.

WEENEN, 30 Oktober.

Te Venetie zijn thans 35 reg. Inf. van 3000 man elk, 19 bat. jagers van 900 man, met geëvenredigde ruiterij; er zijn 30 batterijen veld-artt., 6 met getrokken geschut, en genie en pontonniers in groot aantal. Nog wacht men er het 5. legerkorps, 45.000 man sterk, terwijl uit Tyrol 10,000 man buitendien in aantogt zijn.

Uit Jozefstad, in Bohemen, wordt gemeld, dat de Hongaren, die er geïnterneerd waren, in vrijheid gesteld zijn.

Naar men meldt, bevonden zich in het laatst van September te Beyruth, Saïda, Tripoli, enz. ruim 20,000 Christen-vlugtelingen, waarvan een groot aantal door ziekten waren aangetast. Tien duizend zijn huiswaarts gekeerd en hebben hulp noodig, daar hun alles ontbreekt. De Christenen te Damaskus maakten zich gereed om die stad te verlaten, omdat het, sedert het vertrek van *Fuad Pacha*, voor hen niet meer is uit te houden.

BERLIJN, 31 Oktober.

Omtrent hetgeen in de Bonds-vergadering ter gelegenheid der kennisgeving omtrent de blokkade van Ancona is voorgevallen, verneemt men, dat Pruissen verlangde dat de vergadering de mededeeling bloot voor kennisgeving zou aannemen, en dat ook inderdaad de vergadering als zoodanig ten deze geene verklaring heeft uitgesproken, maar slechts de gezanten der afzonderlijke staten dit gedaan hebben, terwijl Pruissen zich evenwel bepaalde bij de verklaring, dat het zoodanige uitspraak overbodig achtte.

Meer en meer toont de houding der Duitsche pers aan, hoe Pruissen in den geest der natie handelt, door ter wille van Oostenrijksche heerschzucht, zich niet tegen de Italiaansche nationaliteit te stellen. De *Breslauer Zeit.* zegt bijv.: »Ligt de voor Europa gevaarlijkste doorn der Italiaansche gebeurtenissen in het tijdelijk bondgenootschap tusschen Italie en Frankrijk, dan kan Europa ook niets beters doen dan dit bondgenootschap daardoor los te maken en te ontbinden, dat het de wigge zijner staatkunde daarhenen wendt waar reeds uit den aard der zaak eene kloof in dat bondgenootschap bestaat, namelijk op den grondslag van het gemeenschappelijk belang van Italie en Duitschland, op den grondslag der erkenning van de Italiaansche eenheid. Hoe vijandelijker men Italie bejegent, des te hechter zal zijn bondgenootschap met Frankrijk worden, en hoe hechter dit is, des te langer zal het duren alvorens Italie van het overwigt van Frankrijk bevrijd zal zijn."

De *Nat. Ztg.* wijst er op, dat geen der dit jaar gehouden vorstenbijeenkomsten Pruissen den geringsten waarborg heeft kunnen verschaffen. Rusland is verlamd en kan het in het westen niet van dienst zijn; Oostenrijk zoekt het slechts dienstbaar te maken aan iets dat door het Pruissische volk verfoeid wordt, en Engeland is in de eenige kwestie die inderdaad van belang is, die van Sleeswijk-Holstein aan de zijde der tirannie. Pruissen moet zich dus losmaken van alle legitimistische theorien en van alle illusien van een natuurlijk bondgenootschap. Zijne staatkunde moet geheel vrij worden, zoodat het eveneens met Frankrijk kan handelen als met elke andere mogendheid. Zoo niet, dan zal men het eindelijk in een oorlog met Frankrijk slepen, en ieder zal het naar goedvinden voor allerlei diplomatieke manoeuvres gebruiken, zonder het voor zijne vriendschapsdiensten anders dan met hoon te betalen. Pruissens heil ligt in eene liberale binnenlandsche politiek, die krachtiger moet optreden dan tot dusverre, en in de bevordering der zich daaraan aansluitende nationale gezondheid. Alleen daarin zal Pruissen de bronnen zijner zedelijke en materiele magt vinden, en is die magt eens verkregen, dan zal het geen gebrek hebben aan bondgenooten en zal het met groote moeite die behoeven te zoeken, welke het slechts nadeel en beleedigingen zullen aandoen.

Omtrent de Pruiss. politiek schrijft de *Köln. Zeit.* o. a.: »Het Pruissische en het Duitsche volk is van harte bereid goed en bloed te wagen om zijne eigene vrijheid te verdedigen wanneer een geestdoodend despotisme met zijne Zouaven en Turcos den heiligen vaderlandschen grond mogt schenden. Maar het wenscht niet goed en bloed op te offeren ter onderdrukking van een vreemd volk, en de Pruissische regering denkt er in de verte niet aan haar volk zoodanige bedoelingen toe te schrijven."

Trouwens Engeland heeft alleen zijn daadwerkelijken steun aan Pruissen toegezegd, als men zich bepaalde tot de verdediging van eigen grenzen; Pruissen heeft dus geene reden zijne zelfstandige politiek op te offeren, ten einde een oorlog met Frankrijk uit te lokken, en Brittanje's hulp voor goed prijs te geven.

Het bevestigt zich, dat de ontvangst, die de hervorming in Oostenrijk gevonden hebben, van twijfelachtigen aard is. Eer men ze kende scheen men hier van die hervormingen groote verwachting te hebben, en waarschijnlijk is alleen dit oorzaak geweest van de bijeenkomst te Töplitz. De Oostenrijkers zelven schijnen nog niet heel gerust omtrent de heilzame ontwikkeling der nieuwe organisatie. Dit onzeker resultaat zal gewis op het internationaal gewigt der hervormingen vroeg of laat zijn invloed doen gelden.

In Holstein vinden de verkiezingen plaats voor de aanstaande stenden-vergadering. Alles gaat zeer rustig in zijn werk, maar toch kan men met zekerheid aannemen, dat de nieuwe vergadering uit nieuwe leden zal bestaan, en wel uit mannen van wie men een krachtiger verdediging der regten van de hertogdommen mag verwachten. Van het plan der Deensche regering om den stenden een ontwerp van algemeene konstitutie voor te leggen, hoort men niets meer.

Van de Amur wordt gemeld, dat de Russ. posten aan de grenzen van Mandsjoerije, die zeer zwak zijn, het door herhaalde aanvallen zoo moeijelijk hadden, dat de officier ze op den 12 Maart had ingetrokken. Men denkt dat hij daarvoor zijn ontslag zal bekomen; thans zijn evenwel de posten versterkt.

Als eene bijdrage tot de Russische zeden wordt de volgende anekdote medegedeeld: »De goev.-gen. *W.*, van het goevernement P., gevoelde voor de vrouw van een door hem begunstigd ambtenaar eene bijzonder teedere belangstelling. Dit gaf hem aanleiding tot veelvuldige bezoeken, die den heer gemaal en misschien ook der dame lastig begonnen te worden. Op zekeren dag, toen de goev.-gen. in de meest opgeruimde stemming aan zijne schoone het hof maakte, hoorde men voetstappen. De heer *W.* schrikt en verzoekt de vrouw hem te verbergen. In de haast bemerkte hij echter niet, dat zij hem in eene reeds gereed staande, goed tot dit doel ingerigte menageriekooi binnen liet; naauwelijks was hij er in, of de kooi wordt behoorlijk gesloten. De heer gemaal verschijnt, en in weerwil van alle tegenspraak, wordt de kooi, met mijnheer den goeverneur-generaal er in, uit het venster gehangen. Natuurlijk verzamelt zich geheel *P.* voor het huis van den ambtenaar, om den zonderlingen vogel te zien, en het schandaal is onbeschrijfelijk."

LONDEN, 31 Oktober.

De *Times* bevat heden een artikel over de bijeenkomst te Warschau.

»In die aloude stad," zoo begint het blad, »welke gelijk een gedenkteeken op de bouwvallen der Poolsche onafhankelijkheid staat, kwamen onlangs de drie vertegenwoordigers bijeen, die in regte lijn afstammen van de drie vorsten, welke negentig jaren geleden het werk van vernietiging of verdeeling begonnen, waarvan de voltooijing in onze dagen tot stand kwam; Oostenrijk, Pruissen en Rusland hebben hun tweede triumviraat gehouden: een onheilspellend gesternte voor Europa's vrijheden, even als toen het in verloopen tijden het wee over Polen en de menschheid verkondigde. Doch de roof, dien zij verdeelden, bragt hun geen zegen. Zij kwamen thans bijeen, niet om de verwoesting hunner naburen, zoo als vroeger, te beramen, maar in vreeze en verslagenheid, ontevreden over het tegenwoordige en omgeven van zwaarmoedige voorteekenen wat de toekomst betreft. De zuilen, welke zij als onwrikbare grondslagen hunner magt beschouwen, barsten en wankelen onder hen. Een nieuwe geest bezielt Europa, maar het is niet meer de zucht naar nieuwheid, die in 1793 en 1848 zoo heftig uitbarstte en die de gemakkelijkste tegenstander is waarmede een absoluut vorst te worstelen heeft, daar zij den meest verwoestenden waanzin bevat, die onmisbaar den zekeren grondslag legt voor eene ergere dwingelandij dan het despotisme dat zij omwerpt. De geest onzer dagen is gematigder zedelijker en daarom meer geducht voor hen die hunne eischen evenmin door reden als door gematigdheid regtvaardigen. De tegenwoordige Europesche geest verfoeit eene theokratie, hetzij in den persoon van een priester, die zelf zich tot een wereldlijk vorst verheft, zoo als de Paus, of in die van een wereldlijk vorst, die zelf zich tot het hoofd van eene godsdienstgezinde maakt, zoo als de Czaar van Rusland. Zij vordert gelijke regten en gelijke wetten, vrijheid van handel, afschaffing van hatelijke en uitsluitende voorregten en het stemregt van het volk in de aangelegenheden van het bewind waaronder het leeft en lijdt."

Bij den wanklank, dien deze gevoelens moeten veroorzaken in de met purper omzwachtelden, die steeds het goddelijk regt als grond voor hun gezag leerden kennen, acht het blad het niets vreemds, dat de drie vorsten te zamen zijn gekomen om te trachten de zaken nog eenigen tijd bij het oude te houden. Die bijeenkomst echter was niet meer dan een vertoon van toorn en onmagt. Zij heeft den vorsten hunne zwakheid geleerd en tevens hoe weinig zij in zienswijze overeenstemmen en hoezeer hun wil, zelfs al zijn zij er toe in staat, te kort schiet om vereenigd te handelen. De jagtpartij, heet het, is door de ziekte der keizerin-moeder in duigen gevallen, maar de *Times* meent dat zij elkander op zoodanigen voet ontmoet hadden, dat het niet wenschelijk was langer bijeen te zijn. Het resultaat hunner bijeenkomst is, dat de non-interventie, die zij zoo verfoeijen, hun door hunne zwakheid en verdeeldheid is opgedrongen. »Konden wij in de handelwijze dezer groote mogendheden een wensch zien om het evenwigt van Europa te bewaren met eerbiediging van het regt, dat iedere natie bezit, om haar eigen bewind te kiezen, dan ware de zaak anders; doch wij zien niets dan bekrompen en dynastieken tegenstand en eene politiek die de koalitie van vorsten tegen volken bedoelt, zoodat wij geen leed kunnen gevoelen over de verwarring, die ten opzigte van zulke beraadslagingen gekomen is, en over de vernietiging van zulke plannen."

Omtrent de Warschauer konferentie behelst de *Daily News* nog het navolgende: »Wij zijn gelukkig te vernemen, dat de houding van den prinsregent te Warschau een aangenaam kontrast oplevert met die van den keizer der Franschen. De prins-regent, in den geest der ontmoeting te Koblentz handelende, weigerde zoowel eene verklaring te onderteekenen als zijn ambassadeur uit Turijn terug te roepen."

De prins van Wallis wordt elk oogenblik terug verwacht. De ontvangst hem in de Vereenigde Staten te beurt gevallen, was uitnemend. Zoo mogelijk is hem daar nog meer hulde bewezen dan in Kanada. Het gerucht omtrent de beleediging, die hij ondervonden had, was een bloot verzinsel, door een blad uitgedacht om een paar duizend exemplaren meer te slijten. De Amerikanen zijn zeer in hun schik over de attentie der koningin, die hun een prins, een erfgenaam van den Engelschen troon, als gast heeft gezonden. Uit erkentelijkheid daarvoor noemen zij haar de »*Washington* der gekroonde hoofden."

Voor den Chineeschen oorlog zijn reeds 10,000,000 pd. St. door het parlement verleend.

Aan de *Daily News* wordt gemeld, dat, volgens verklaring van den markies *de Villamarina*, de Nap. troepen in de Abruzzen schandelijk moeten hebben huisgehouden. Te Isernia moet een jong mensch verbrand zijn in tegenwoordigheid zijner moeder, omdat hij weigerde »*leve koning Frans*" te roepen. — De min. van policie *Ulloa* moet 20 grove misdadigers hebben doen ontslaan, om hen Sanfedistische benden te doen organiseren. Verder moet koning *Frans* de boeren voor 24 dagen ontheven hebben van alle wettelijke verpligtingen, zoodat zij vrijelijk meenen te mogen plunderen en moorden. Deze beide zaken zijn gebleken uit brieven bij een spion gevonden.

De opstand in Costa Rica bij de terugkomst van *Mora* is mislukt, doordien de president *Montealegro* en generaal *Blanco* dadelijk tegen hem optrokken en hem overwonnen. Hij ontsnapte echter, doch toen hem was toegezegd, dat hij hoogstens verbannen zou worden, gaf hij zich gevangen — en werd, evenals zijn generaal *Canas*, doodgeschoten.

PARIJS, 31 Oktober.

De keizerlijke prins heeft, na de wapenschouwing op gisteren, in het kamp in het bosch van Boulogne met de korporaals en de soldatenkinderen gedineerd.

De *Patrie* weêrspreekt heden weêr het gerucht, dat het hof van Weenen plan heeft een ultimatum naar Parijs te zenden, en de overige mogendheden daarvan voorloopig kennis gegeven heeft. De beste inlichtingen doen haar nogmaals verzekeren, dat Oostenrijk zijne defensieve houding niet zal verlaten.

Eergisteren is bij de te Vincennes in garnizoen liggende jagers eene oproeping gedaan voor vrijwilligers voor de Chineesche expeditie. De *Siècle* meldt, dat alle jagers zich aanboden.

In eenige Napolitaansche provincien, vooral in de Abruzzen, in de Capitanata, in Bari en Otranto, zijn anti-anexionistische bewegingen uitgebroken. Generaal *Cialdini* heeft er vliegende kolonnen heengezonden.

De ex-hertog van Toskane wordt alhier verwacht.

Omtrent de officiele houding der mogendheden tegenover Sardinie wordt hier opgemerkt, dat Frankrijk bij terugroeping van zijn gezant te Turijn een sekretaris van legatie laat, Spanje een zaakgelastigde, Rusland breekt de diplomatieke betrekkingen af en heeft bevolen de papieren van het gezantschap naar Genua te zenden, Pruissen bepaalt zich tot eenige vertoogen en Engeland doet en zegt niets.

ADVERTENTIËN.

*** Heden beviel van een' *ZOON* Vrouwe TH. A. L. VAN TEUTEM, Echtgenoote van Mr. Y. J. H. DE KOCK.
Bunnik, 30 October 1860.
Eenige Kennisgeving.

*** 4e **Oefening van het Stads-Orchest**, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, *ZATURDAG 3 November*, ten 7 1/4 ure.
L. W. A. BESIER, *Secr.*

*** **Mr. D. J. H. VAN EEDEN** is **verhuisd** naar de Lange Nieuwstraat hoek Zuilenstraat.

DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN,

opgerigt in den jare 1807 te Amsterdam,

*** gaat, blijkens de Tarieven, verkrijgbaar ten Kantore der Directie en bij H. H. Correspondenten, CONTRACTEN VAN LEVENSVERZEKERING van onderscheiden aard aan; — verzekert WEDUWEN- en WEEZEN-PENSIOENEN; — en geeft LIJFRENTE-BRIEVEN uit, zoowel dadelijk ingaande, als uitgestelde.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.
Kantoor: Reguliersdwarsstraat bij het Koningsplein, X 301.

CORRESPONDENTEN IN DE PROVINCIE UTRECHT.

TE UTRECHT	de Heeren	A. OORTMAN & ZOON.
	» »	C. OORTMAN & ZOON.
» AMERSFOORT	» Heer	Mr. J. DE LOUTER, Advokaat en Notaris.
» WIJK BIJ DUURSTEDE	» »	H. J. VAN MARIëNHOFF, Notaris.

HUIS, KOEPEL en TUIN in de Maliebaan.

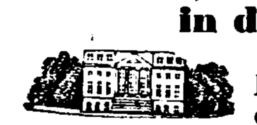

*** Op morgen Zaturdag, 3 November 1860, 's namiddags ten één ure, zal te Utrecht, achter St. Pieter, in het gebouw F. 363, worden geveild:

Een TUIN, nagenoeg een bunder groot, gelegen aan de oostzijde van de Maliebaan, bij den nieuwen aanleg, met fraaijen STEENEN KOEPEL, omplant met zwaar opgaand geboomte; VISCHKOM, WOONHUIS, HOVENIERSWONING, en HOF, met vele beste Fruitboomen, Heesters en andere Gewassen, Prieel, enz.; aan eene zijde gescheiden met eene schutting, die geheel bedekt is met druiven, perzikken en andere fijne leiboomen; strekkende vóór van de Baan, tot achter tegen Oudwijk, belend ten zuiden eigendom van den heer *de Leur* en ten noorden een gemeene weg of oprijlaan, die dezen grond scheidt van dien van jufvr. *de Vree.* Te aanvaarden op 1 Februarij 1861. Te bevragen ten kantore van den Notaris DE BALBIAN VAN DOORN.

*** Men zal op morgen Zaturdag den 3. November 1860, des namiddags te 5 uur, te Utrecht achter St. Pieter, in het Lokaal van Verkoopingen, in het openbaar verkoopen:

No. 1. Een weldoortimmerd HUIS, Erf en Grond, staande en gelegen te Utrecht, aan de Oostzijde van de Wittevrouwenstraat, bij de Wittevrouwenbrug, wijk H. No. 652*a*, voorzien van vier zoo Beneden als Bovenkamers, waarvan drie behangen en twee met Stookplaatsen, Keuken, Kelder en Zolder.

No. 2. Een HUIS, ERF, GROND, ruimen TUIN en aan het einde daarvan, een Schuur geschikt tot Werkplaats, staande en gelegen te Utrecht, aan de noordzijde van het Geertekerkhof, met een vrijen uitgang aan het Plantsoen, wijk B, No. 539; bevattende drie Kamers, twee behangen en een met schoorsteen, Keuken, Kelder en Zolder.

No. 3. Eene WARMOEZIERSHOFSTEDE, genaamd *KLEIN SOESTBERGEN*, bestaande in een Huis, ingerigt tot drie woningen, Koe- en Paardenstal, Bakhuis, Schuur, Schuurberg, Wijk K. No. 253, met Erf, Grond, en een stuk best Warmoeziersland, groot 51 roeden 30 ellen, gelegen te Utrecht, onder Tolsteeg en Covelswade.

Breeder bij billetten en nader onderrigt, ten aanzien der perceelen No. 1 en 3, ten Kantore van den Notaris J. H. VAN SCHERMBEEK en opzigtens het perceel No. 2, ten Kantore van den Notaris R. VAN MEERLANT, beiden te Utrecht.

*** **HOUTVERKOOPING op de Ridder Hofstad Gunterstein** te *BREUKELEN*,

op Maandag den 5. November 1860, des voormiddags ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris N. FRANÇOIS SNEL, van ruim 9 Bunders driejarig **Griend- of Hoephout**, ruim 8 Bunders **Stikteen, Elzen** en **Esschen Hakhout, Sparren-Boomen** enz.

*** Op Dingsdag, den 6. November 1860, en volgenden dag, des voormiddags ten 10 ure, zal men in het Lokaal van Verkoopingen, achter Sint Pieter binnen Utrecht, wijk F, no. 360, ten overstaan van Notaris DUIJFJES, in het openbaar om kontant geld verkoopen: Eenen **netten en zindelijken INBOEDEL**, bestaande in grove en kleine meerendeels MAHONIEHOUTEN MEUBELEN, Staand Horloge, Ledikanten, Pendules, Lakwerk, Tafels, Stoelen, Kanapé, Spiegels, Schilderijen, ZILVERWERK, LINNEN, Bedden met toebehooren, Dekens, Matrassen, Vloerkleeden, Gordijnen, Porcelein, Glas, Aardenwerk, Koper en ander Keukengereedschap, Kagchels, enz. Alles behoorende tot de nalatenschap van den WelEerwaarden Heer C. D. VIEHOFF, in leven predikant bij de Evangelisch Luthersche gemeente te Utrecht, in gezegd Lokaal te bezigtigen Maandag den 5. November van 10 — 3 ure.

*** Op Zaturdag den 17. November 1860, des namiddags ten één ure, zal men te Utrecht, achter St. Pieter, in het Lokaal van Verkoopingen, wijk F, no. 363, in het openbaar verkoopen, de volgende perceelen, allen gelegen

in de gemeente Houten.

No. 1. Drie bunders, 11 roeden best WEILAND, onder Schonauwen, in den polder Groot Vuilkoop, aan de Hoonwetering, belend door de heeren *van Dam van Veenhuizen* en baron *van Brienen.*

No. 2 4. Tien bunders, 40 roeden best tiendvrij BOUWLAND en ELZEN en ESSCHENBOSCH, genaamd *de Bobbelaar*, aan den Hoekschen dijk, nabij den Lekdijk, belend door de heeren *de Beaufort* en *van Voorst van Beest.*

No. 5. De TIEND van 52 roeden Bouwland, behoorende aan de Erven *Teunis Uyttewaal*, achter den Tol aan den Kappelschen weg.

De voorschreven perceelen, allen te aanvaarden 1 Januarij 1861, zullen eerst afzonderlijk en de vier laatste, daarna in massa worden geveild. Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht aan St. Janskerkhof.

VERKOOPING

van buitengewoon zware SCHIETWILGEN en andere BOOMEN.

*** Op Donderdag den 13. December 1860, des voormiddags ten 10 ure, in de Herberg *»de Laatste Stuiver"*, staande bij het Buitengoed *Wickenburch*, onder Houten, zal, ten overstaan van den Notaris HERMSEN, gevestigd te Houten, publiek worden geveild:

Ruim 100 stuks buitengewoon zware, gave en gladde **Schietwilligen Boomen** van 70 duim tot 30 duim over het kruis, elf zware **Iepen Boomen** van 84 duim tot 34 duim over het kruis, 20 **Esschen Boomen**, 300 zware **Kersen Boomen**, 40 **Appelen-** en **Peeren Boomen Stammen**, 600 **Populieren Pooten** voor Plantsoen, en eene groote partij **Brandhout.**

Alles staande op het Buitengoed *Wickenburch* onder Houten.

Te Rotterdam

ligt in lading

voor PASSAGIERS en GOEDEREN,
NAAR

BATAVIA,

en SOURABAYA,

om half November te vertrekken, het Snelzeilend Gekoperd Nederlandsch Barkschip

KRIMPENERWAARD,

Kapt. F. W. VAN HEIJNINGEN, hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers en voerende een geëxamineerden Scheepsdoctor.

Adres bij de Reeders SLINGELAND EN LEHR en bij de Cargadoors D. BURGER EN ZOON.

*** *De zalf en pillen van Holloway*, zijn een weêrgaloos middel tot genezing van het *konings-zeer*, algemeen heeft men aangenomen, dat deze kwaal niet te genezen is, maar dat er wel middelen zijn die haar voor eenigen tijd kunnen stoppen; zulke beweringen waren zeer juist voor de ontdekking van de zalf en pillen van *Holloway.* Het is ontegenzeggelijk bewezen geworden dat zij duizende genezingen van dien aard met gemak hebben bewerkstelligd. De pillen zijn zamengesteld uit plantaardige zelfstandigheden, en de zalf bevat zulke heelende eigenschappen, dat de gezamenlijke werking van beide de kwaal spoedig ontworteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes pillen à *f* 0,80, *f* 185, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95. Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht; bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort; en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

MODES.

*** Ontvangen de **Modellen van Winterhoeden** bij de Gez. HUIJBERTS, op de Oude Gracht, derde huis van de Hamburgerbrug.

Men vraagt dadelijk TE HUUR

*** Een RUIM LOKAAL voor Gymnastisch onderwijs. *Adres franco* bij den Muzijkhandelaar H. RAHR, *Choorstraat.*

MARKTBERIGTEN.

WIJK BIJ DUURSTEDE, 31 October.

Roode Tarwe van *f* 10 25 tot *f* 11.25. Ruwarige dito van *f* 12.50 tot *f* 13.00. Rogge van *f* 7.25 tot *f* 8.00 Boekweit van *f* 7.75 tot *f* 8.25. Haver van *f* 5.00 tot *f* 5.50. Paardeboonen van *f* 0 00 tot *f* 0.00. Witte erwten van *f* 10.00 tot *f* 10.25. Garst van *f* 6.25 tot *f* 6.50. Boter per 5 Ned. oncen *f* 0.55 tot 0.58. Eijeren de 100 stuks *f* 3.66

AMSTERDAM, 31 October.

Tarwe en Rogge prijsh.; 132 pd. w. b. Pools. *f* 470; 125 pd. b. Pools. *f* 425. Rogge 124, 127 pd. Pruiss. *f* 222 a 223; 125 pd. dito *f* 230; 119, 120 pd. Gallats *f* 202, 205; 116 pd. Petersb. *f* 188; 120 pd. dito *f* 197; op levering Oct. *f* 185; Mei *f* 186, 189, 188. Garst en Haver zonder handel.

DORDRECHT 1 November.

Granen, Zaden enz. Jar. Zeeuws., Vl. en Overm. tarwe door schaarschte prijsh. N. ook weinig aangevoerd. Jar. Zeeuws., Vl. en Overm. *f* 13 a 14 70; n. gewas 1860, *f* 12 a 13; ger. *f* 10 a 11. Rogge, jar. Zeeuws., Vl. en Overm. *f* 7.60 a 8; en n. *f* 6.20 a 7.30. Gerst, wint en zom. Flakk. en Overm wint. *f* 5.70 a 6.70 en zomer *f* 5.60 a 6.60. Spelt van *f* 3.70 tot 4.20. Haver, Inl. voeder en dikke langzaam verk. N. Zeeuws. en Inl. voeder *f* 3.50 a 4.20 en dikke *f* 4.20 a 5. Boekw. op 70 Ned. pd. van *f* 227 tot 228. Paardenb. weinig aangev. prijs *f* 8.30 en voor de mindere *f* 6.50 tot 7.80 naar kwal. Bruine boon. van *f* 10 tot 17.

SCHIEDAM, 1 November.

MOUTWIJN,	per Ned. Vat zonder fust	*f* 14.60.
JENEVER,	„ „ „ „ „	- 19.50.
AMST. PROEF	„ „ „ „ „	- 20 75.

Alles zonder de belasting.

SPOELING per Ketel	*f* 1.90.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Nov.	Uren	Wind rigt.	Wind kr.	Barom.	Ther F.	Afwijk d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Opmerkingen
1	2	o.	7.0	764 00	48.9	— 0.9	0.50	0.	Helder.
	10	o.	2.0	65 29	33.4	—10.8	0.85	0.	id.
2	8	ono.	1.0	65.94	30.6	—13.7	0.87	0.	id.

1 Nov. 's morg. Barometerhoogten in afdalende orde Hartlepool, Utrecht, Portsmouth, Plymouth en Brest. Groot-ste verschil tusschen Hartlepool en Brest = 8,1 mm.

PRIJZEN VAN KOUPONS EN LOSB. OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 21.72 1/2	Pruissische ...	*f* 35.06 1/4
Nat. Met. Koep. ..	„ 28,80	Spaansche.....	„ —,—
Napelsche	„ ——	Sp. Coep per fr.	„ —,—
Div. Eng. in ...	„ 11,65	Hamb. Russen .	„ 34,12 1/2
Eng. Russen	„ 11 82 1/2	Russ. in Zilv. R. .	„ 34,56 1/4
Fransche	„ 55 37 1/2	Poolsche in fl. ...	„ 26,87 1/2
Belgische ...	„ 55 75	Dollars	„ —,—

Prijzen der Effekten.

AMSTERDAM 1 November 1860.

Nederland.					
Werkel. Schuld	2 1/2 pCt.		62 13/16	62 7/8	
„ „	3	„	75 3/8	75 1/2	75 3/8
„ „	4	„	97 5/16	97 7/16	97 3/8
Oostindische Leening.	4	„	95 5/8		
Amortisatie-Sindikaat.	3 1/2	„	92 1/8		
Aand. Handelm. ...	4 1/2	„	129 1/2		
Aand. Rijn-Spoorweg.	4 1/2	„	100 3/8		
België.					
Certifik. bij *Rothschild*	2 1/2	„	52 5/8		
Spanje.					
Obligatiën	1 3/4	„	39 5/16	39 3/8	39 3/8
„	3	„	47 3/4		
„ Binnenl. ..	3	„	46 3/4	46 13/16	46 13/16
Amortisable Schuld			23 5/16	23 3/8	
Portugal.					
Obligatiën	3	„	44 1/2	44 5/16	44 5/16
„ 1856 59 ...	3	„	42 5/8	42 3/4	42 11/16
Rusland.					
Oblig. *Hope & Comp.*	5	„	101 1/2	101 5/8	101 1/2
Oblig. 1828/29.....	5	„	100 3/4		
Cert. 1831/33.	5	„	85 15/16		
„ 1840	4	„	76 9/16	76 5/8	
„ Orig. 2e, 3e, 4e L.	4	„	77		
Oblig. 5de Serie. ...	5	„	86 7/8	87 1/8	87 1/8
„ 6de Serie 1855	5	„	95 5/8	95 3/4	95 3/4
„ te Londen 1859	3	„	61 3/16	61 1/4	61 1/4
„ bij *H. & Co.* 1860	4 1/2	„	89 1/2		
Polen.					
Aand. 1835 fl. 500		*f*	165		
Pruissen.					
Obligatiën	5	„	103		
Oostenrijk.					
Oblig. Metalliek	5	„	45 3/4	46	45 15/16
„ Metalliek	2 1/2	„	24 11/16	24 13/16	24 13/16
„ Rente Amst. ..	5	„	67 3/8	67 5/8	67 5/8
„ Nat. 1854	5	„	53 1/8	53 1/4	53 3/16
Bankaktiën			658		
Aandeelen 1854			201	201 1/2	
„ 1860			388		
Amerika.					
Ecuad Obligatiën 1855			11 3/4	12	
Venez. Obligatiën ...	3	„	20 15/16	21	
Gren. Obligatiën. ...	4	„	13 1/2	13 11/16	13 11/16
N.-Am. Illin. Obl C. B.	7 pCt.		91 1/2	91 3/4	91 1/2

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

VRIJDAG 2 *November* 1860, *No.* 261.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Avondzitting van Donderdag 25 *Oktober.*

Voorzitter mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 25 leden; afwezig de HH. *Trip, Bosch, v. d. Heuvel* en *Metelerkamp.*

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over de begrooting en wel in de eerste plaats over den post.

No. 92. *Buitengewone werken tot uitbreiding en verfraaijing der stad, aankoop van gebouwen en afkoop van erfhuren, f* 6000.

De heer *Jongeneel* zegt, dat de komm. voorstelt de *f* 10,000 op vroegere posten bespaard, bij dit artikel te voegen en te stellen: *a.* buitengew. werken *f* 6000. *b.* afwerking van het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen *f* 10,000. *c.* aanleg van Trottoirs *f* 2000. en alzoo dit artikel met *f* 12000 te verhoogen. De komm. houdt het voor wenschelijk dat het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, thans een stads gebouw, de stad waardig vertegenwoordigt en geheel afgewerkt wordt. Het aangename en doelmatige der Trottoirs springt in de Maliebaan zoo zeer in het oog, zoodat de komm. gemeend heeft ook hiervoor *f* 2000 op de begrooting te moeten brengen.

De heer *v. Doorn* kan zich met het voorstel niet vereenigen, de begrooting is opgemaakt met het oog op al die buitengewone werken waarvan de komm. spreekt, en daarom is de post volgens de memorie van toelichting gebragt onder die welke voor verhooging uit het onvoorzien vatbaar zijn. Als men het denkbeeld der komm. aanneemt zal men toch te kort komen; er is nog een voorstel van B. en W. te wachten tot schadevergoeding aan de gebruikers van Lepelenburg, waaraan nu niet schijnt gedacht te worden en waarmede deze post dan toch zal moeten verhoogd worden en het zou dus beter zijn den post nu te laten zoo als hij is.

De heer *Jongeneel* zegt dat de komm. niets onregelmatigs in dit voorstel vindt; zij heeft de *f* 7000 voor de onteigening op Lepelenburg wel in het oog gehad, doch dit cijfer slechts als eene tijdelijke uitgaaf beschouwd, welke later uit den verkoop der gronden zal gekweten worden.

De *Voorz.* zegt, dat uit de mem. van toelichting reeds blijkt, dat B. en W. dit standpunt hebben aangenomen. Men heeft gesproken van het gebouw voor kunsten en wetenschappen; het is wenschelijk, dat dit voltooid worde, om verschillende redenen, vooreerst omdat het zaak is, dat men een stadsgebouw afwerkt, maar ten tweede ook omdat het volgend jaar hier feesten zullen worden gevierd van de akademie. In hoeverre de raad hare belangstelling voor die feesten zal toonen, en er aan deelnemen, zal welligt een punt van latere overweging uitmaken; aanvankelijk komt het hem voor, dat de raad geene gelegenheid moet laten voorbij gaan om belangstelling te toonen in het bezit der akademie en kan dus het gebouw vóór dien tijd in orde gebragt worden, dan gelooft Spr. dat dit ook uit dat oogpunt wenschelijk is.

De heer *van Schermbeek* wenscht bij deze gelegenheid ter sprake te brengen de trottoirs in de Maliebaan, die over het geheel wel voldoen en goed zijn bewerkt. Spr. kan echter niet ontveinzen, dat hij het betreurt, dat men op het denkbeeld is gekomen om eenige ellen, welligt 25, uit te winnen en de trottoirs niet geheel en al van het begin tot aan het einde van de Maliebaan, heeft doorgetrokken. Dit geeft iets onvolledigs voor het oog en is onaangenaam voor de wandelaars die, bij vochtig weêr, de trottoirs verkiezen. Spr. geeft dus in bedenking bij het afwerken der Maliebaan hierop te letten en de trottoirs door te trekken.

De *Voorz.* zegt, dat dan toch in alle geval de weg naar den spoorweg de voorkeur zou verdienen. Ook meent Spr., dat het voetpad ter bedoelder plaatse reeds iets hooger dan de weg is, zoodat het des noods nog wel eenigen tijd zoo zou kunnen blijven.

De heer *van Schermbeek* merkt hierop aan, dat men bij de verandering in de Maliebaan zich heeft voorgesteld, hier eene aanzienlijke uitbreiding van de stad te zien volgen. Gaarne zag hij dus dit gedeelte, 't geen altijd nog daarenboven eene aangename wandelplaats oplevert, onbekrompen in orde gebragt. Hij blijft daarom de voltooijing der trottoirs aan het dagelijksch bestuur aanbevelen.

De *Voorz.* merkt aan, dat de trottoirs er alleen gelegd zijn ten gerieve der bewoners van de Baan.

De heer *v. Doorn* vraagt, of die *f* 2000 wel eigenaardig tot dit artikel behooren.

De *Voorz.* antwoordt dat het eene verfraaijing geldt.

De heer *v. Doorn* meent dat eigenlijk in dat artikel alleen geld wordt besteed dat voor de verfraaijing en voor aankoop van gebouwen noodig is.

De *Voorz.* gelooft, dat deze post eigenlijk zekere buitengewone post is, ter beschikking van den raad, waaronder nl. die zaken, welke niet tot het gewoon onderhoud behooren, worden begrepen.

De heer *v. Nooten* erkent, dat de trottoirs in de Maliebaan zeer voldoen. De komm. heeft dan ook gemeend, dat het goed ware ze ook op andere punten aan te leggen, doch dan was een eerste voorwaarde, dat er geen boomen stonden, en daarom heeft de komm. gemeend de zaak voor latere zorg te moeten overlaten. Daar echter het beginsel haar toelachte, achtte zij het van belang, er eene som voor uit te trekken.

Met algemeene stemmen wordt het voorstel der komm. aangenomen.

No. 93 *Onderhoud van de gebouwen ten dienste der stedelijke administratie en policie, de belastingkantoren, de vleeschhal, de gebouwen ten dienste van het onderwijs enz. f* 11000.

De heer *Jongeneel* zegt dat de komm., met de meening vroeger ontwikkeld, omtrent eene andere bestemming aan het Venduhuis, alleen het hoog noodige cijfer van *f* 100 in plaats van *f* 500 wil toestaan voor onderhoud.

De *Voorz.* stelt voor, genoegen te nemen met de voorgestelde verandering in de omschrijving.

De heer *v. Boetzelaer* kan zich niet met de vermindering vereenigen; hij kan zich niet voorstellen, dat B. en W. de noodzakelijkste herstellingen voor *f* 100 kunnen laten aanbrengen; maar meent, dat *f* 500 wel voor het gewoon onderhoud zal noodig zijn.

De heer *Jongeneel* zegt, dat de aan te brengen verbetering zal bestaan in opschildering. Het is, zegt Spr. een gebouw, dat voor een korten tijd verhuurd is en welligt eene geheele verandering zal ondergaan als men het tot botermarkt inrigt, als wanneer het een nieuwen vloer zou moeten hebben. Daarom meent de komm., dat *f* 100 genoeg is.

De *Voorz.* heeft in de redaktie minder het denkbeeld gezien eener vermindering, dan wel dat het begrip wierd uitgesproken, dat niets aan het gebouw zou gedaan worden dan het volstrekt noodige.

Het artikel gewijzigd door het voorstel der komm. wordt met de volgenden zonder omvraag aangenomen tot 146.

No. 99. *Toelage aan de hoogeschool behoudens nadere regeling* door den raad *f* 5000.

De heer *Schuurman* zegt dat hij weder met het oog op de gedane aanvraag tot verhooging der kosten van de Latijnsche school en de vele uitgaven voor het lager onderwijs, hetgeen aan de zorg der gemeente is opgedragen, van meening is dat het hooger onderwijs tot de zorg van den staat behoorende ook door deze de kosten moeten worden gedragen. Over deze zaak is reeds en meermalen gesproken en Spr. zal er dus niet verder over uitweiden, maar tegen dzen post stemmen.

De heer *de Muralt* herinnert, dat op de tegenwoordige begrooting deze post ook voorkomt, altijd onder voorbehoud eener regeling die lang gewacht wordt. Het is gebleken, dat die gelden toch niet zijn besteed voor het doel waartoe zij gegeven werden. Men verwacht eene regeling, en voor de uitbetaling over 1860 is daarom nog geen voorstel gedaan. Daarom zou Spr. wel in overweging geven, dezen post er uit te ligten, en zal ook hij er tegen stemmen.

De *Voorz.* zegt, dat het natuurlijk van den raad zal afhangen den post al of niet goed te keuren. Hij komt echter op tegen de uitdrukking, dat de gelden niet besteed zijn waarvoor zij gegeven werden. De raad heeft het hecht in handen; er kan niet over den post beschikt worden voor de raad er genoegen meê neemt, en onder die voorwaarde komt hij ook op de begrooting van 1860 voor. Het is Spr. bekend, dat aan den raad een voorstel zal worden gedaan om den post over 1860 te besteden, en dat eene regeling zal worden voorgedragen, en nu dunkt Spr. dat, daar de raad het toch in zijne magt heeft, het zaak is, dat de stad Utrecht belangstelling toone in de akademie en de post op de begrooting blijve.

De heer *Pabst* zegt, dat hij het raadslid was, dat in vorige jaren heeft voorgesteld dat de *f* 5000 niet zouden worden uitbetaald zonder voorafgaande regeling. — Die regeling heeft tot hiertoe geen plaats gehad. — Dit betreurt Spr. — Het is voor hem een bewijs dat kuratoren weinig behoefte schijnen te voelen aan die gelden. — En toch meent Spr. dat aan de hoogeschool nog wel het een en ander ontbreekt, dat het Rijk niet wil bekostigen en toch tot groot nut zoude zijn. Naar zijn oordeel moet echter het uitstel van kuratoren den raad nog niet leiden om de *f* 5000 van de begrooting te schrappen. Spr. wil die gelden voor eene nuttige maar bepaalde zaak aan de hoogeschool toestaan, geenszins als een bewijs van belangstelling, maar omdat het hooge gewigt van eene hoogeschool voor Utrecht haar zou en troon, aan den raad de *verpligting* oplegt de akademie bij te staan in alles wat zij noodig heeft en van het rijk niet kan bekomen.

De *Voorz.* deelt wel deze zienswijze. Spr. meent echter dat men, alvorens over de langzaamheid van kuratoren te oordeelen, bepaald bekend moet zijn met wat zij den raad willen voorstellen. Zoo kuratoren plan hadden den raad voor te stellen het geld voor eene andere zaak te besteden, en zij de mogelijkheid zagen, dat welligt het rijk dat bekostigde, dan zou het geen zaak zijn daartoe over te gaan; en dat is misschien de reden. Indien Spr. als lid van het kollegie zijne opinie moet uiten, dan zou het welligt zijn, dat kuratoren mededeelden, dat er behoeften zijn, die het rijk niet voldoet, en den raad verzocht, of hij nu zijne belangstelling wilde toonen door dit of dat voor de akademie te doen.

De heer *de Muralt* gelooft gaarne, dat die som een zeer goed gebruik zal vinden, en geeft gaarne toe, dat nog veel voor de hoogeschool kan gedaan worden, maar hij ziet toch voor den raad geen reden om daarin te voorzien. Het rijk moet dat doen. Zijn er zekere voorwerpen, die men zich wil aanschaffen, dan kan de raad altijd nog daaraan te gemoet komen, maar dan wil Spr. dat dit altijd geschiede op naam der stad. Wordt de som van de begrooting genomen, dan behoudt de raad toch de bevoegdheid, om, wanneer naderhand eene regeling wordt goedgekeurd, ook in den loop van het volgend jaar uit het onvoorzien daaraan te voldoen.

De *Voorz.* zou het vooral betreuren, dat men juist bij deze gelegenheid bekromp, nu het 25jarig feest der akademie zal gevierd worden. Spr. erkent, dat het geld naderhand uit het onvoorzien zou kunnen gevonden worden, maar men zou het aan den anderen kant ook, als het niet gebruikt werd, voor iets anders kunnen gebruiken. Spr. meent, dat als den raad op goede gronden wordt aangetoond, dat iets kan geschieden in het belang der akademie, waarmeê de stad staat of valt, het eene minder goede houding zou hebben die som nu niet uit te trekken.

De heer *de Graaf* zal ondanks zijne groote belangstelling in de akademie, tegen stemmen. Zullen er behoeften ontstaan, waarvan de bloei der akademie zal afhangen, die het rijk niet wil dekken dan twijfelt Spr. geenzins of de raad zal zelf tegen geen hooger cijfer ja zelf tegen geen subsidie van *f* 10,000 opzien. Het cijfer van *f* 5000 vindt Spr. onbestemd en stelt bij dus voor de post voor memorie uit te trekken.

De *Voorz.* zegt, dat het 't zelfde is of men den post voor memorie uittrekt of hem op *f* 5000 stelt, daar er toch niet uitbetaald wordt voor de raad er over beslist heeft.

De heer *v. Lier* zou het betreuren, dat deze post van de begrooting moest verdwijnen; het zou, inderdaad, eene vreemde houding zijn nu men zegt, belangstelling te willen toonen. Het lijdt geen twijfel, of de staat is verpligt in de behoeften der akademie te voorzien, van verpligting aan de zijde der stad kan dus geene sprake zijn. De vergadering kan echter hare sympathie voor de hoogeschool niet beter aan den dag leggen, dan door de toelage te blijven verstrekken, welke reeds sedert zoovele jaren welwillend en wijselijk werd verleend; bloote betuigingen van belangstelling hebben weinig te beteekenen. Spr. houdt zich overtuigd, dat de gelden nuttig worden besteed en dat eene verantwoording dan ook wel zal volgen.

De heer *Karsten* stemt ten volle in met het gesprokene door den HH. *Pabst* en *v. Lier*. Ten vorige jare is de voorzegde bijdrage ten behoeve der hoogeschool op het budget gebragt, »behoudens nadere regeling van het gebruik dier gelden," nu wordt een voorstel daaromtrent van wege kuratoren der hoogeschool te gemoet gezien; de raad zou dus, naar zijne meening, inkonsekwent handelen, wanneer hij thans die som introk. Ook stemt Spr. niet toe, dat de hoogeschool, als zijnde eene lands-inrigting, eene bijdrage van stadswege niet behoeft. Behalve dat de stad daardoor een blijk geeft van de belangstelling, die de gansche burgerij der hoogeschool toedraagt, merkt hij aan, dat eene akademie, behalve de noodzakelijke hulpmiddelen en inrigtingen voor letteren en wetenschappen, waarin van landswege wordt voorzien, ook behoefte heeft aan zaken, die, ofschoon niet onmisbaar, echter zeer wenschelijk zijn. Om slechts een voorbeeld te noemen, in Duitschland zal men niet ligt eene hoogeschool aantreffen, waar niet een museum van Antieken bestaat. Een zoodanige inrigting is even onmisbaar voor de geschiedenis der kunst als bevordelijk voor de vorming van den smaak. Zoo zijn er gewis nog andere zaken die tot eene hoogeschool behooren, waartoe van 's lands wege geene middelen worden verstrekt. Van dergelijke zaken, wanneer de zorg aan kuratoren blijft overgelaten is eene bijdrage van stadswege zeer wenschelijk. Er wordt gezegd, dat de stad bereid zou zijn voor nuttige zaken offers aan de hoogeschool te brengen. Maar nu vraagt Spr, of het beter en minder bezwaarlijk is, jaarlijks eene matige som bij te dragen, dan zich in ééns met eene aanzienlijke uitgaaf te belasten.

Met 18 stemmen tegen die der HH. *Bisdom*, *Ram*, *Boer*, *Schuurman*, *de Muralt* en *de Graaf* wordt het art. aangenomen.

N°. 100. *Kosten van het sted. gymnasium, f* 13,800.

De *Voorz.* gelooft dat het nog niet wenschelijk is eene beslissing te nemen in zake de traktementen der onderwijzers aan het gymnasium, daar de raad toch geroepen zal moeten worden, om over het voorstel van kuratoren later een oordeel te vellen.

De heer *v. Nooten* zegt, dat het onderwerp in hooge mate de belangstelling van kuratoren opgewekt en langdurig onderzoek ten gevolge heeft gehad, waaruit het rapport is voortgevloeid, dat door hen aan B. en W. is ingezonden; dat verslag is eerst heden morgen in deze vergadering ingekomen en het komt Spr. dus voor, dat de leden van den raad, onbekend met den inhoud en de motieven, in deze nog geen oordeel zullen kunnen vellen. Spr. acht het daarom wenschelijk, dat de zaak blijft aanstaan, ten einde in een der eerstvolgende vergaderingen een punt van overweging uit te maken, en dat in de begrooting een klausule wierd opgenomen ter eventuele aanvulling van den post uit het onvoorzien, zoo de raad de voorstellen mogt aannemen. Spr. stelt daarom voor, om te bepalen, dat hoofdst. VI, afd. I art. 2. voor het eventueel te kort uit het onvoorzien zal kunnen worden aangevuld uit hoofdst. X.

De heer *Karsten* zal, na hetgeen door den voorz is gezegd, thans geen misbruik maken van den tijd, door de redenen van het gedane voorstel uit een te zetten, daar de gronden daarvan uitvoerig en nauwkeurig zijn ontvouwd in het adres door kuratoren van het Gijmnasium aan B. en W. ingediend. Spr. ondersteunt zeer het voorstel *v. Nooten*, hij wil er alleen den wensch bijvoegen, dat, daar deze zaak met het budget in nauw verband staat, zij in ééne der eerstvolgende zittingen tot onderwerp van beraadslaging moge worden gemaakt.

De *Voorz.* wil zeer gaarne dien wensch in overweging nemen.

Zonder hoofd. omvraag wordt het art. voorloopig goedgekeurd.

N°. 101. *Jaarwedden van onderwijzers en verdere kosten van openbare scholen f* 21,750.

De heer *Pabst* zegt, dat aan de scholen die op het oogenblik bestaan en waarvan sommige leden van den raad zeggen, dat zij veel geld kosten, nog een noodzakelijk toevoegsel behoort. Er bestaat eene school van de 4. soort aan welks hoofd zich de heer *v. Walsum* bevindt, ook een meisjesschool van de 4. soort, van den heer *Visscher*, dan volgt eene van de 3. soort van den heer *Enderlee*. Nu is op die scholen of iets overtolligs, of er ontbreekt iets. Op de school van den heer *v. Walsum* gaan zeer fatsoenlijke jongelieden, van menschen, die niet willen of kunnen betalen *f* 80 á 90 voor elk kind; maar die school moeten de kinderen op hun twaalfde jaar verlaten omdat er geene vreemde talen worden geleerd. Dat was zeer rationeel toen de school van den heer *Julius* nog bestond, op verderen leeftijd kwamen de kinderen aldaar, maar die is opgeheven, en de kinderen moeten dus nu gaan tot andere die meer en dus te veel kosten; werden op de scholen van *v. Walsum* en *Visser* ook vreemde talen geleerd, dan zijn deze zoo goed, dat de kinderen er hunne opvoeding kunnen voltooijen. Op de school van den heer *Enderlee* wordt echter Fransch geleerd, alzoo op eene school der 3. soort eene vreemde taal, op eene der 4. soort niet, dat is ondoelmatig; het is daarom noodzakelijk dat aan de scholen wordt toegevoegd een onderwijzer in het Fransch. In één woord op alle die scholen moeten vreemde talen worden onderwezen. Bij den heer *Visser* behooren ook handwerken te worden geleerd. En dit is ook noodzakelijk op de stads armenscholen; handwerken zijn het latere ambacht der meisjes. Spr. zou dus wel wenschen, dat op een of andere wijze in beide punten wierd voorzien, al ware het ook, dat men met de wet in de hand zou kunnen bewijzen, dat het niet volstrekt noodzakelijk is.

De heer *Schuurman* verklaart dat hij wel heeft gezegd, dat veel wordt betaald voor het lager onderwijs maar niet te veel.

Den heer *Pabst* doet het genoegen dat hij zoo slecht heeft gehoord; zijne **opinie is** echter dat nog meer geld voor het onderwijs moet besteed worden.

De heer *Boer* merkt aan, dat de aangevoerde bezwaren voortvloeijen uit de inrigting in der tijd door den raad aan die scholen gegeven; in de verordening toch is bepaald, welke vakken er zullen geleerd worden. Dat kan nu niet naar willekeur veranderd worden zonder eene geheel andere regeling aan te nemen. In der tijd is men echter uitgegaan van het denkbeeld, dat aan genoemde scholen zou worden gegeven gewoon *lager onderwijs*, met toevoeging van slechts enkele vakken, die niet verpligt zijn. Wierd het denkbeeld van den heer *Pabst* aangenomen, dan zouden die scholen een geheel ander karakter krijgen en eigenlijk tot eene hoogere klasse, ieder der scholen voor middelbaar onderwijs overgaan. In hoeverre dit nu al dan niet wenschelijk is, gelooft Spr. dat op het oogenblik althans niet behoeft uitgemaakt te worden.

De heer *Pabst* behoudt zich voor, nu hij dit hoort wat hem was ontgaan, bij eene volgende gelegenheid op die zaak terug te komen.

De *Voorz.* gelooft ook, dat de gelden voor het onderwijs uitgegeven niet zoo bijzonder groot zijn; indien hij zich niet vergist waren de uitgaven te Leiden tusschen de 37000 en 40000 gulden. Wat de zaak zelve betreft meent Spr., dat het gewoon lager onderwijs behoorlijk gegeven wordt. Ieder kan zijne kinderen gratis laten schoolgaan, ook is er eene inrigting waar eene kleine som betaald wordt. Overigens zijn er scholen die de stad heeft overgenomen en gelaten gelijk zij waren; die zijn wel zeer belangrijk, maar toch meer inrigtingen voor meer gegoeden, die gedeeltelijk voor zich zelven kunnen zorgen, en waar het Spr. voorkomt dat het geven van onderwijs in de handwerken bijv., minder noodzakelijk is dan op de armenscholen.

De heer *Karsten* heeft met veel belangstelling gehoord, hetgeen omtrent de besprokene scholen in het midden is gebragt, en hij verheugt zich dat de raad in zijn midden leden telt der schoolkomm., die met warmte de belangen van het openbaar onderwijs ter harte nemen en al wat tot verbetering en volmaking daarvan kan strekken wenschen te bevorderen. Nu is naar zijn oordeel, door het opheffen van de school van den heer *Julius*, in die klasse van onderwijs eene leemte ontstaan. De genoemde school, waarop Fransche en andere talen onderwezen werden, sloot zich aan de Hollandsche school, die van den heer *v. Walsum*, aan: daardoor werd aan de ouders, die dat wenschten, gelegenheid gegeven om voor eene matige som hunne kinderen behoorlijk onderwijs te verschaffen, hetgeen op de meeste der bijzondere scholen niet dan tegen hooge schoolgelden verkrijgbaar is. Spr. herinnert dat, tijdens de opheffing der voorn. school, dit door den raad uitdrukkelijk als een *tijdelijke* maatregel is beschouwd geworden. Nu meent hij, dat in die leemte kan worden voorzien, hetzij door aan de Hollandsche school van den heer *v. W.* uitbreiding te geven, hetzij door eene Fransche school daarnevens op te rigten. Evenzeer houdt hij zich overtuigd van de wenschelijkheid door sommige leden uitgesproken, dat op de Hollandsche meisjesschool ook onderrigt in handwerken mogt worden gegeven; hij gelooft dat zoodanige uitbreiding evenzeer op den bijval van vele ouders als op de goedkeuring van deskundigen zou kunnen rekenen.

De *Voorz*, zegt, dat die leemte niet bestaat; in eene kleine plaats zou hij kunnen bestaan; doch hier bestaat ruimschoots gelegenheid, om voor iets meer geld een kind naar eene goede bijzondere school te zenden. Niet dat Spr. niet in overweging zou willen nemen of aan de school van den heer *v. Walsem* uitbreiding zou kunnen gegeven worden, maar hij spreekt tegen, dat er op het oogenblik bepaalde behoefte bestaat.

Zonder hoofd. omvraag wordt alsnu het art. voorloopig aangenomen, even als het volgende met de daarop door de komm. voorgestelde vermindering van *f* 620.

No. 103. *Toelage aan de technische school f* 2000.

De heer *Schuurman* gelooft, dat de stad aan deze inrigting, reeds meer dan veertig leerlingen tellende, niet de volle som mag blijven toekennen en stelt daarom eene vermindering van *f* 1000 voor.

De *Voorz.* is nog al ingenomen met die school; overal voelt men behoefte aan onderwijs in dat opzigt; partikulieren hier ter stede zijn de eersten geweest om dergelijke inrigting daar te stellen en zou nu de stad, nu die school bloeit, de toelage verminderen? Moest men dergelijke school eens zelf organiseren, hoeveel meer zou dat dan niet kosten? En mag de stad zich niet gelukkig rekenen, dat zij aan eene algemeen gevoelde behoefte kan voldoen en slechts *f* 2000 er voor uit behoeft te trekken?

De heer *Bake* zegt, dat het niet te ontkennen is, dat de school in de laatste jaren is vooruitgegaan, daar zij, van 20 leerlingen tot 43 geklommen is, waardoor dan ook de financiele toestand eenigzins verbeterd is. De schuld die er op drukt is echter volstrekt nog niet vereffend. Bovendien heeft zij nog behoefte aan verbeteringen: het laboratorium is gebrekkig, zij heeft geen phijsische instrumenten, geen instrumenten tot het doen van opmetingen en waterpassingen. Spr. zou het dus zeer betreuren, indien aan eene, door belangrijke en belangelooze offers van partikulieren tot stand gebragte en zich thans nog met moeite staande houdende inrigting *f* 1000, werd ontnomen en zij daardoor waarschijnlijk van een voorspoedigen in een kwijnenden toestand gebragt werd. Indirekt zijn er ook voordeelen voor de stad aan verbonden, daar een groot aantal leerlingen zich van elders, dikwijls met hunne familien hier komt vestigen.

De heer *Schuurman* meent dan, dat die ouders, bij het gering bedrag van dat schoolgeld, ligt wat meer kunnen geven.

De heer *de Muralt* merkt aan, dat het nadeelig slot der inrigting bedraagt *f* 2500,—, eene reden waarom hij niet met den heer *Schuurman* in deze overeenstemt.

De heer *Jongeneel* merkt op, dat de komm. alleen in het rapport mededeelt, dat zij nog geen aanvraag ontvangen heeft. Spr. kan evenwel dit zeggen, dat zij ingenomen is met de school en dat het haar aangenaam ware geweest, als er eene aanvraag gedaan was, om alsdan gunstig te adviseren.

De heer *Bake* deelt nog mede, dat terwijl de aanvraag gedaan is tot vermeerdering der traktementen van de docenten aan het gymnasium, de docenten van de technische school slechts de helft van het traktement van dezen ontvangen. Bij het gymnasium nu wil men vermeerderen en hier beknibbelen; en het zijn toch beide inrigtingen van middelbaar onderwijs.

De *Voorz.* zou het verlangde toestaan, maar hun die zich met die school bezig houden in overweging geven, dat als zij meer noodig hebben, zij zich tot de hooge regering moeten wenden. Er bestaat bij de hooge regering reeds het begrip, dat er behoefte aan zulke inrigtingen is, en geeft men haar nu te kennen dat zoo iets hier bestaat en gunstig werkt, dan zou de aanvraag zeker in gunstige overweging genomen worden.

De heer *Karsten* meent zich op het gesprokene door den heer *Bake* eene kleine aanmerking te moeten veroorloven. Het gezegde *omnis comparatio claudicat* is eenigzins toepasselijk op hetgeen omtrent de bezoldiging der docenten door dien Spr. is aangevoerd. Althans als men de traktementen der praeceptoren van het gijmnasium vergelijkt met de uren onderwijs door hen gegeven, zal men bevinden dat die berekening niet juist is. Overigens is de technische school eene inrigting waarvan het nut en het belang te zeer erkend zijn, dan dat die eene aanprijzing zou behoeven.

De heer *Bake* antwoordt, dat hij alleen de onderwijzers in de moderne talen heeft bedoeld.

Met 23 stemmen tegen die der heeren *Schuurman* en *de Graaf* wordt het voorstel van den heer *Schuurman* verworpen, waarna de verg. zich met den voorgedragen post vereenigt.

De artt. 104, 105, 106 en 107 worden zonder omvraag aangenomen en met het laatste de rekening der aalmoezenierskamer goedgekeurd.

Art. 108. *Toelage aan het ziekenhuis f* 10,000

De heer *Pabst* had verwacht, dat de regenten der gods- en gasthuizen B. en W. hadden in staat gesteld om overeenkomstig het bepaalde bij een raadsbesluit den raad op te geven om welke redenen de *f* 10,000 over 1861 noodig zijn.

dit jaar nog geen aanvraag gedaan is, omdat het bestuur van het ziekenhuis meende, eerst, zoover dit mogelijk was, uit de gewone inkomsten in de gewone uitgaven te moeten voorzien. Het plan echter is, om nog in den loop van dit jaar die aanvraag te doen, maar slechts voor de helft dier som, omdat de nieuwe schikking met het ziekenhuis, en de hervormingen aldaar gemaakt eerst met 10 Julij jl. geacht kunnen worden te zijn in het leven getreden. Spr. gelooft echter, dat daaruit volgt, dat men gerust op de begrooting van 1860 deze post weêr tot het volle bedrag van *f* 10,000 kan uittrekken.

De heer *Pabst* had verwacht, dat het bestuur der gods- en gasthuizen eene kleine aanwijzing zou hebben medegedeeld, waaruit bleek, dat voor dit jaar die som moet worden uitgetrokken. Spr. zal er niet op aandringen, omdat hem als lid der kommissie in 1860 gebleken is, dat inderdaad de behoefte bestaat, en hij zich niet kan begrijpen, dat in het kort tijdsverloop van eenige maanden die behoefte niet meer zou bestaan. Hij dringt echter aan op het wenschelijke, dat de regenten verder jaarlijks voor het opmaken der begrooting B. en W. aanwijzen op welken grond het noodzakelijk is de som uit te trekken.

De heer *de Jong* gelooft niet, dat door regenten eene begrooting moet worden overgelegd, maar meer dat de toelage verleend wordt om gedane uitgaven te bestrijden. Het blijkt eerst bij het opmaken der rekening, wat men noodig heeft gehad. Van daar dat tot op dit oogenblik nog geene gelden zijn aangevraagd. Dit zal eerst dan geschieden zoodra de rekening van het loopend jaar is opgemaakt. — Is de geheele som niet noodig, dan zal men minder aanvragen.

De heer *Visscher* zegt dat sedert jaren over het gasthuis wordt geklaagd en ondanks dat alles geen verbetering is gekomen. De schandelijke vermenging van vrouwen en mannen, de slechte plaatsing der siphylitische lijders en aan andere besmettelijke ziekten lijdenden blijft steeds onveranderd. De regenten willen misschien geen geld besteden tot verbouwing omdat dit in 't water geworpen ware als een nieuw gasthuis tot stand kwam. Van dat groote plan hoort men echter niets. Intusschen zou Spr., als lid van den raad verlangen, dat nu ten minste die verbeteringen, welke door regenten zijn aangegeven, tot stand kwamen. In het rapport, is de subsidie niet afhankelijk gesteld van het eten en drinken, maar van de verbetering van den tegenwoordigen toestand van het ziekenhuis. Dit is de geest, die in het geheele Rapport doorstraalt.

De heer *Boer* meent tot nadere toelichting te moeten herhalen, dat regenten zich hadden voorgesteld, om zooveel mogelijk eerst met de gewone ontvangsten te voorzien in de uitgaven, en dan met het eind van het dienstjaar voor het ontbrekende de toevlugt te nemen, tot de door den raad toegezegde gelden. Daar het boekjaar der inrigting begint en eindigt met het burgerlijk jaar, is het duidelijk, dat men eerst bij het eind van dit jaar zal beschikken over de som uit stads kas; en dit is dan ook de reden waarom nog niet gezegd kan worden, wat het nadeelig saldo der rekening over het loopende jaar zal zijn en tot welk bedrag men over die gelden zal beschikken. Spr. moet nu nog enkele inlichtingen geven, en wel ter voorkoming van min gunstige indrukken, die het gevolg zouden kunnen zijn van de onjuiste voorstellingen van den heer *Visscher*, wiens rede allezins strekt tot miskenning van hetgeen door het bestuur van het ziekenhuis reeds gedaan is. Er is, zegt Spr., in het ziekenhuis eene geheel nieuwe orde van zaken ingevoerd; er is een man, die gedurende 25 jaren met de direktie is belast geweest, eervol ontslagen, en een nieuw ekonoom aangesteld; deze heeft moeten aanvangen met vele gebreken, die ingeslopen waren, te hervormen; er is een bekwaam geneesheer als direkteur aangesteld, die zich reeds met onverdroten en onverdeelden ijver aan de uitsluitende dienst van het gesticht heeft toegewijd. Men is in vele opzigten gekomen in een toestand, die geheel nieuwe voorzieningen noodig maakte. Maar ook daaraan wordt gevolg gegeven. Voor het nosocomium worden ijzeren kribben gereed gemaakt in plaats van de slechte houten, er wordt behoorlijk gezorgd voor nieuwe dekking- en liggingstukken; er is verder een geheel nieuw en beter stelsel van voeding ingevoerd. Eindelijk is men in overleg getreden met een architekt hier ter stede, tot het maken van verschillende plannen ter verbetering van het gebouw, welke plannen Spr. hoopt, dat nog in den loop van dit jaar door het bestuur zullen kunnen worden beoordeeld. En dat alles is in 4 à 6 maanden geschied. Spr. gelooft dus, dat men niet heeft stil gezeten, en dat hij de klagten en bezwaren van den vorigen Spr. voor geheel ongegrond kan verklaren.

De heer *Pabst* blijft na al het gehoorde nog bij zijn gevoelen. Even als het dagelijksch bestuur de vermoedelijke behoeften raamt naar de uitgaven van In het raadsbesluit staat duidelijk, dat de noodzakelijkheid den raad bij de begrooting zal moeten blijken. Wat Spr. verlangd heeft, heeft hij door de mededeelingen van den heer *Boer* verkregen; hij had gewenscht dat dit niet door aanmerkingen verkregen, maar vrijwillig door regenten verschaft ware. Het is Spr. nu nog aangenamer dat hij er op heeft aangedrongen, omdat hij ziet, dat een verschil van gevoelen bestaat bij een der regenten, alsof het niet noodzakelijk zou zijn. Hadden regenten eenvoudig dit jaar gezegd: het is moeijelijk dat voor 1861 te doen, want de veranderingen werken slechts een half jaar, dan zou Spr. er in berust hebben. De nu gevolgde wijze vindt Spr. echter niet juist door eerst uit te geven al wat men heeft en dan te putten uit wat de stad wil geven.

De *Voorz.* acht de zienswijze van den heer *de Jong* de ware. De regenten vragen voor een bepaald einde eene som als maximum, en kunnen niet te voren weten hoeveel zij daarvan noodig zullen hebben. De personen waarvoor die toelagen worden verstrekt zullen die veel of weinig in aantal zijn? Dat is niet te berekenen.

De heer *de Jong* zegt, dat de heer *Pabst* in der tijd zelf in de komm. zijnde, zich overtuigd heeft, dat het niet zoozeer te doen was om den financielen toestand van het ziekenhuis te verbeteren, maar om de zekerheid te hebben, dat men in eenige noodzakelijke behoeften der ziekten-verpligting zou kunnen voorzien. — Men had eenige veranderingen op het oog, die niet tot stand konden komen als men niet van elders werd ondersteund. Alvorens daartoe over te gaan, heeft het kollegie zich tot den raad gewend. De raad heeft op voorlichting der benoemde komm. en na gemeenschappelijk beraad, de toelage van *f* 10,000 toegekend als maximum. — Nu begrijpt men dat de raad jaarlijks wenscht te weten, of die som noodig is geweest. Dit kan echter eerst blijken als het jaar is geëindigd, en dan rust op het kollegie van regenten de verpligting om de som te justificeren die zij aanvragen. Als de geheele som niet benoodigd is geweest, welnu, men zal slechts zoo veel van de toelage vorderen als noodig is geweest. Spr. gelooft dat dit de geest is, waarin het raadsbesluit moet worden uitgelegd.

De heer *v. Nooten* zegt dat bij de komm. geenerlei bedenking ten deze gerezen is; de zaak zelve toch is sedert kort door den raad geregeld; blijkens het verslag der toenmalige komm, heeft men het jaar 1859 tot maatstaf genomen; eerst bij het eind van ieder jaar kan blijken hoe veel van de uitgetrokken som van *f* 10,000 voor het ziekenhuis wordt beschikt.

De heer *v. Hengelaar* was, naar aanleiding der mededeelingen van den heer *Boer*, aanvankelijk geneigd dit jaar als een overgangs tijdvak aan te nemen. Bij de volgende diskussien is echter beweerd, dat men niet gehouden was bij de begrooting een overzigt te geven; Spr. kan toegeven dat men de aanvraag welligt ook op andere wijze kan justificeren, doch dit is thans de vraag niet meer, daar bij het besluit nadrukkelijk het onderzoek der noodzakelijkheid jaarlijks bij het vaststellen der begrooting voorbehouden en aan dat besluit moet gevolg gegeven worden.

De heer *de Jong* zegt, dat regenten volstrekt niet weigerachtig zullen zijn om alle mogelijke inlichtingen te geven.

Met 24 stemmen tegen die van den heer *Bisdom* wordt de post voorloopig aangenomen.

No. 109. *Jaarwedden van geneesheeren, heelmeesters, enz. f 2,225.*

De heer *Pabst* zegt, dat zich dikwijls het bezwaar voordoet, dat, wanneer er in den nacht een of andere ongeregeldheid plaats vindt, waarbij iemand gewond is, en men de hulp van een heelmeester inroept, deze veeltijds bedankt om er heen te gaan, daar hij van de zijde der justicie zoo slecht betaald wordt. Spr. wenscht daarom, dat daartoe een bepaald persoon worde aangesteld op een traktement van bv. *f* 100.

De heer *Visscher* zegt dat vroeger onder de zes stads-doktoren eene som van *f* 200 verdeeld werd waarvoor zij bij beurten verpligt waren, in het policiehuis te komen. Spr. gelooft dat dit met de heelmeesters ook wel het geval zal geweest zijn. Later is voor doktoren en heelmeesters een aparten post voor het bezoeken van het stedelijk policiehuis op de begrooting geplaatst, onder welke verpligting of met welke regeling weet hij niet. — Voor het policiehuis is in alle gevallen gezorgd; om verder den werkkring der stads-doktoren of wel ook van de andere doktoren uit te breiden, acht hij minder doelmatig, zoo niet onmogelijk.

De heer *Pabst* zegt, dat er eene toelage van *f* 50 voor de stadsheelmeesters bestaat voor het bezoeken der gevangenis. Hiervan is echter geen sprake. De policie vordert soms van de heelmeesters andere diensten, die ze ook afzonderlijk betaalt, maar vooral indien de zaak voor de regtbank komt, dat de heelmeesters zich onttrekken tot last van de policie, die dan 's nachts moet rondloopen, omdat ze niemand heeft die verpligt is, haar ten dienste te staan.

De heer *v. Hengelaar* kan het voorstel van den heer *Pabst* op het oogenblik niet beoordeelen en wenscht daarom, dat dezelfde weg gevolgd wordt als met meer andere zaken geschied is, en de post dus een krediet worde.

Met 19 stemmen tegen die der heeren *van Doorn*, *van Schermbeek*, *Visscher*, *van Veersen* en den *Voorz.* wordt het voorstel verworpen, waarop de post met de beide volgende artt. wordt aangenomen.

No. 112. *Interesten van geldleeningen f* 19,996.69[5].

De kommissie stelt hierop eene vermindering voor van *f* 996 69[5].

De heer *v. Hengelaar* kan zich in beginsel wel met dit voorstel vereenigen, maar vraagt der komm, op welke wijze zij die vermindering verlangt tot stand te brengen, hij voor zich ziet er op eene regelmatige wijze geen kans toe.

De heer *v. Nooten* antwoordt, dat er op de begrooting van het loopende jaar uitgetrokken is *f* 22000 buitengewone aflossingen en de oorzaak waarom die som tot dusverre niet tot dat einde is aangewend ligt in een plan van konversie van oude schuld, dat men op het oog had; nu zou dit uitstel ten gevolge hebben, dat de begrooting voor 1861 zal worden bezwaard met de rente van de volle som, terwijl daarentegen de ontvangsten niet het voordeel zullen hebben, dat in de niet-konversie zou gelegen zijn. Daarom is men uitgegaan van het denbeeld, dat men er mede zou aflossen $4^1/_2$ pCt.'s schuld, en dan kan men juist de som van *f* 990. — van de rente aftrekken.

Den *Voorz.* is het voorgekomen, dat bij eene begrooting van *f* 500,000, al ware het dan ook eens dat *f* 990 te veel ware gesteld voor aflossing, dit geen zoo groot bezwaar zou zijn. Anders dunkt Spr., dat het niet goed sluit, als men de verschillende posten binnenlijns optelt; die zouden dan moeten veranderen. Spr. zou dus voorstellen dien post maar zoo te laten.

De heer *v. Nooten* zegt, dat men juist uit dit oogpunt van den algemeenen post wilde aftrekken, hetgeen men beter en geriefelijker achtte dan de verschillende posten na te gaan. Als men dat niet doet had in de ontvangsten moeten worden vermeld het bedrag van het kapitaal. Dit is echter te bezwarend, want het is mogelijk, dat gevolg wordt gegeven aan het raadsbesluit en de aflossing der *f* 22,000 nog dit jaar plaats hebbe.

De heer *de Muralt* gelooft, dat men het voorstel moeijelijk kan aannemen, daar die konversie nog niet heeft plaats gehad; de percelen zijn nog niet verkocht; maar ook met het oog op de eventuele opbrengst daarvan is reeds gedeeltelijk daarover beschikt tot een bedrag van *f* 12000, om over te nemen de schuld van het gebouw van Kunsten en Wetenschappen. In geen geval dus mag men verwachten, dat het cijfer op de begrooting van 1860 uitgetrokken nog zal kunnen worden gebezigd voor konversie. Spr. geeft daarom in overweging den post te laten gelijk hij is, en dan desverkiezende bij de ontvangsten er op terug te komen, en het meerdere in ontvang te brengen.

Met 20 stemmen tegen die der heeren *Jongeneel*, *Bisdom*, *Boetzelaer* en *v. Nooten* wordt het voorstel der komm. verworpen, en het artikel daarna onveranderd aangenomen.

Artt. 113 en 114 worden zonder diskussie aangenomen.

Art. 115. *Gelden ter inkoop van aandeelen in het gebouw voor Kunsten en wetenschappen f* 2,055 wordt op voorstel der komm. van de begrooting verwijderd, waartoe met 14 stemmen tegen die der heeren *van Schermbeek*, *van Doorn*, *Pabst*, *Kol*, *van Hengelaar*, *Bake*, *de Muralt*, *van Dielen* en den *Voorz.* besloten is.

De artt. 116—124 worden zonder diskussie aangenomen.

No. 124. *Kosten der dd. schutterij f* 6,000.

De heer *Pabst* vraagt of het niet wenschelijk zou zijn, ook de kleedingstukken der schutterij aan te besteden.

De *Voorz.* antwoordt, dat daaromtrent bij B. en W. deliberatien aanhangig zijn.

Het art. wordt daarop voorloopig goedgekeurd.

No. 125. *Kosten der inkwartieringskazerne f* 4,500.

De heer *Schuurman* dringt er op aan, dat de inkwartierings-kazerne geheel tot hare bestemming blijve ingerigt. Men heeft dit jaar bevonden, dat niet allen er in konden worden opgenomen, die er in behoorden.

De *Voorz.* weet niet, dat eenige inkwartiering bij de ingezetenen heeft plaats gehad. Tot nog toe heeft de kazerne gediend, waarvoor zij bestemd was; maar als een gebouw een tijd lang leêg staat en men

kan het inmiddels op eene andere wijze gebruiken voor eenigen tijd, vindt Spr. dat zoo kwaad niet.

De heer Schuurman weet, dat er geen inkwartiering is geweest, maar als eens het groot aantal troepen door de stad ware gekomen, dan zouden de magazijnen toch niet zoo spoedig ontruimd zijn geweest.

Het art. wordt met het volgende zonder hoofd. omvraag voorloopig aangenomen.

No. 127. a. *Toelage voor het tooneel en verdere kosten van openbare vermakelijkheden* . . *f* 1000
b. *Kosten van het stedelijk muzijkkorps.* - 2000
f 3000

De heer *de Graaf* stelt voor dezen post letter a weg te laten; de prijzen, meent Spr., zijn hoog genoeg, zoodat men niet nog eene subsidie behoeft te geven.

De *Voorz.* gelooft dat men tevreden mag zijn dat men hier niet meer dan *f* 1000 aan het tooneel geeft. Men behoudt daarmede ook zekeren invloed op de zaak. Toen Spr. burgemeester werd was de subsidie zelfs *f* 3000.

De heer *van Schermbeek* laat het natuurlijk aan ieder vrij belang te stellen in het tooneel al of niet; maar hij moet opkomen tegen eene onjuiste voorstelling van den heer *de Graaf*, als zoude het entreegeld in den schouwburg te hoog zijn. Daar men bij abonnement voor eene reeks van vijf voorstellingen van het nationaal tooneel, niet meer vraagt dan zes guldens voor den eersten rang, kan men hierna afmeten, wat voor de mindere rangen wordt betaald.

De heer *de Muralt* gelooft ook, dat het voor eene stad als Utrecht van belang is zulk eene onderneming te begunstigen. Het voorstel van den heer *de Graaf* is sedert de zamenstelling van dezen raad reeds bij herhaling gedaan, en telkens met groote meerderheid verworpen, en Spr. gelooft, dat men reden heeft zich daarover te verheugen, want hij schrijft het grootendeels aan het voortdurend verleenen der subsidie toe, dat men op het oogenblik in dit opzigt in gunstiger omstandigheden verkeert dan in vroegere jaren het geval was.

De heer *de Graaf* zijn voorstel intrekkende, wordt het art. met de door de komm. voorgestelde verhooging van *f* 300 voor de instrumentaalschool der schutterij aangenomen even als de volgende en komt in behandeling de begrooting der inkomsten.

De 16 eerste artt. worden zonder diskussie aangenomen.

No. 17. *Gelden voor het plaatsen van slagboomen en steigers, het opbreken van straten, het reukeloos maken van putten, enz.* *f* 3,000.

De komm. stelt de volgende splitsing voor;
a. *Voor het opbreken van straten, enz.* *f* 300
b. *Voor het reukeloos maken der riolen* - 2700
f 3000

De heer *Schuurman* stelt eene spitsing voor van de eerste litt. in *a* plaatsing van steigers en *b* opbreken van straten.

De *Voorz.* zegt, dat dit moeijelijk is; het zijn toch trouwens alle zaken die geschieden voor partikulieren.

Zonder hoofd. omvraag wordt het art. met de vier volgende voorloopig aangenomen.

No. 22. Renten van kapitalen enz. *f* 3601.60.

De komm. geeft in overweging het pensioenbeursje der stad Utrecht te verkoopen.

De *Voorz.* zegt, dat de oorsprong eigenlijk eenigzins in het duister ligt; het komt Spr. voor, dat het een fonds is waaruit aan arme, ongelukkige ambtenaren eenig pensioen werd toegekend. Nu bedraagt de opbrengst meer dan de uitgaven.

De heer *v. Nooten* zegt, dat de komm. er dan ook geen bepaald voorstel van maakt.

Het art. wordt hierop voorloopig aangenomen.

No. 23 *Opbrengst van verhuringen*, als:
a van gebouwde eigendommen. . . . *f* 5.482.—
b van ongebouwde eigendommen . . . „ 2,613.75
f 8,095.75

De komm. stelt hierop eene vermindering van *f* 308 voor.

De heer Pabst merkt aan, ...

De *Voorz.* zegt, dat de minister te kennen heeft gegeven, er niet in te kunnen treden.

De heer *de Muralt* zegt, dat de komm. ook het punt der vleeschhal ter sprake brengt, en uit zijne meening, dat mogelijk eene hoogere huur daarvoor zal te bedingen zijn. Bij verbetering der inrigting zou men het echter kunnen beproeven, maar dat stelt de Komm. niet voor.

De *Voorz.* gelooft, dat de zaak wel onderzocht kan worden, zonder dat dit juist nu behoeft. De hal, merkt Spr. overigens aan, is onder onereuse voorwaarden verhuurd.

De heer *Jongeneel* zegt dat de komm. eenvoudig in bedenking geeft. Wat aangaat de opbrengst der garnizoensbakkerij, dat staat in verband met een vroeger besluit, maar wordt daaraan geen gevolg gegeven, dan zal het voorstel natuurlijk moeten vervallen.

De heer *Pabst* vraagt of nu niet beslist zal worden over den verkoop der stallen.

De *Voorz.* meent, dat het geene zaak is, daarover nu te beslissen, daar men nu over de overdragt der militaire gebouwen onderhandelt.

De heer *Pabst* meent, dat dan die *f* 48 moeten worden afgetrokken.

De *Voorz.* geeft in overweging, dat niet te doen, daar het, op eene begrooting van ongeveer *f* 500,000 geen verschil zal maken.

De heer *Pabst* meent toch, dat het geld niet op de begrooting gebragt moet worden, als men de stallen niet verkoopt.

De heer *v. Nooten* merkt aan dat in geval het rijk de stallen mogt willen koopen, daarin te meer aanleiding is om reeds nu te bepalen, dat tot dien verkoop zal worden overgegaan, en eene som als vermoedelijke opbrengst kan worden uitgetrokken.

Het art. wordt alsnu voorloopig aangenomen met het voorstel der komm. om de stallen te verkoopen.

De artt. 24—41 worden zonder omvraag aangenomen, no. 39 met de door de komm. voorgestelde verhooging van *f* 1500.

No. 41. *Andere ontvangsten niet tot de voorenstaande behoorende* *f* 15,895.10.

De komm. geeft in bedenking de aanslagen voor de dir. belasting vroeger bij den raad te doen inkomen.

De *Voorz.* erkent, dat het laat is geweest, doch dit moet gedeeltelijk daaraan worden toegeschreven, dat eerst de verandering in het reglement aan de koninklijke goedkeuring moet worden onderworpen.

De heer *Schuurman* gelooft dat de ambtenaren zeer goed reeds Januarij een aanvang met de werkzaamheden konden maken.

Het art. goedgekeurd zijnde, worden B. en W. gemagtigd, het cijfer der onvoorziene uitgaven zoo te verminderen, als met de aangenomen wijzigingen overeenkomt, waarop de begrooting met algemeene stemmen wordt aangenomen.

Aan de orde is alsnu de voordragt tot verhuring van het badhuis.

De heer *Schuurman* geeft in bedenking het badhuis publiek te verhuren.

De *Voorz.* heeft daartegen bedenking, juist omdat het een badhuis is. Als er iemand in is, die er regt op heeft door publieke verhuring, dan is het minder gemakkelijk hem te verwijderen als hij niet voldoet. Spr. is zelfs met de wijze, waarop de verhuring nu plaats vindt, niet ingenomen, en zou er liever als het ware een aan het bestuur in alle opzigten onderworpen persoon in hebben.

Met 20 stemmen tegen die van den heer *Kol* wordt deze voordragt aangenomen.

Wordt alsnu nog in behandeling genomen de voordragt tot toekenning van *f* 7000 schadeloosstelling aan de bewoners van Lepelenburg.

... ming tot deze voordragt te kunnen geven, bepaald van B. en W. te vernemen dat alle de belanghebbenden met de taxatie genoegen nemen, want de regten der belanghebbenden wil de Spr. in niet het geringste te kort doen.

De *Voorz.* zegt, dat dit voor zoover hem bekend is, het geval is. Een deskundige heeft de taxatie verrigt.

De heer *v. Heygelaar* heeft bezwaar tegen de bepaling, dat het bestuur gemagtigd zal worden het terrein te applaneren overeenkomstig een vroeger besluit, daar bij dat besluit eigentlijk niets besloten is.

De *Voorz.* geeft daarom in overweging voor die laatste al. te lezen: en verder het noodige te verrigten voor de verdere werkzaamheden.

De heer *v. Doorn* heeft het besluit in deze door den raad genomen altijd bejammerd, daar hij de overtuiging had en nog heeft dat den gebruikers van Lepelenburg onregt wordt aangedaan. Men zegt, dezen zijn tevreden, maar Spr. kan dat niet gelooven; zij hebben zich inschikkelijk betoond in de hoop dat zij eene ruime schadeloosstelling zouden erlangen, en sommigen hunner in de meening, dat zij de voorkeur zouden hebben voor het verkrijgen van den grond tot het bouwen van nieuwe huizen; zij hebben dat gevraagd, maar daarop echter geen antwoord bekomen. De ingezetenen worden nu onteigend tegen betaling der waarde van de afbraak van het puin; van de beplanting, die men ook moest overnemen wordt geen woord gezegd en voor de belangrijke verliezen die zij op hunne besteue kooprijzen lijden zullen zij niets ontvangen. Een hunner heeft zich tot den raad gewend met een droevig beklag, dat hij door den maatregel geheel in den val gebragt en van zijn bestaan wordt beroofd en voor zijn gebouw dat hij niet lang geleden voor *f* 4000 heeft overgenomen, wordt hem nu nog geen *f* 400 vergoed. Indien, zooals hier, niet uit noodzaak, uit onverdragelijken dwang, en alleen tot vermeerdering van genoegen hoofdzakelijk in het belang der vermogenden, van eenige burgers opofferingen worden geeischt, dan moeten die niet zoo karig worden vergoed. Nu worden zij uit hun goed verdreven, terwijl de stad alleen bevoordeeld wordt: althans het overnemen van de afbraak die op velerlei wijze kan benuttigd worden, tegen de geschatte waarde, is geheel in het belang van de verkrijgers: en de eigenaren die het afstaan, die met weerzin den grond verlaten dien zij met hunne uitspanning hadden bebouwd en beplant, die alleen om anderen het verblijf in Utrecht aangenamer te maken van wat hun dierbaar was worden onteigend, lijden bovendien nog een belangrijk geldelijk verlies. En hoe schraal nu die aankoop is geschied, toch zal het slechten aan Lepelenburg een groot bezwaar zijn. Spr. stelt de kosten daarvan met inbegrip van het verlies der grondrenten die nu van de bezitters genoten werden of konden worden, niet overdreven berekend, op nagenoeg *f* 25000, en noemt die dus te veel voor een werk, dat niet onvermijdelijk noodzakelijk was en dat daarbij aanleiding geeft tot leed aan vele burgers, die door hunne inschikkelijkheid aanspraak hadden op eene meer heusche behandeling.

De *Voorz.* gelooft, dat de raad in deze reeds beslist heeft. De menschen zijn welwillend geweest en kan men hun later de voorkeur geven, dan zal dat zeer in Spr's. geest vallen. De raad heeft overigens steeds doen doorschemeren, dat die menschen niet altijd daar konden blijven. Wil de raad hun later bij het uitgeven van terreinen begunstigen, Spr. zou dat gaarne zien, maar overigens bestaat er bij den raad geene verpligting.

Deze voordragt met 19 stemmen tegen die van den heer *v. Doorn* aangenomen zijnde gaat de vergadering uiteen.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.